

1 Mayıs, 1 Mayıs,
ilk dileğimiz,
yaşatacak seni
tunç bileğimiz!

1 Mayıs'ta savaşımlı güçlendireceğiz

Türkiye'de: Ölüm roketlerine, zamlara, işkencelere karşı iş için, ücret artışı için, sendikal haklar için, genel af için !

B.Avrupa'da: Ölüm roketlerine, tekellerin saldırılarına, işsizliğe, yabancı düşmanlığına karşı, iş için, 35 saatlik iş haftası için !

Tüm dünyada: Barış ve yumuşama, toplumsal ilerleme için !

1 MAYIS'TA SOKAĞA ÇIKABİLMEK ÖZGÜRLÜK DEMEKTİR; TEZGAH BASI ETMEK İSE ÜCRETİ KÖLELİK... İŞÇİ SINIFI ÜCRETİ KÖLELİĞE BAS KALDIRMADIKÇA SÖMÜRÜDEN, SEFALETTEN, ALÇALTILMADAN VE ZORBALIKTAN KURTULAMAZ.

Ücretli kölelik zincirlerini kırabilmek, sosyalizme geçebilmek için işçi sınıfı zor ve uzun bir yoldan, demokrasi için savaşım yolundan geçmek zorundadır.

Özgürlük ve demokrasi! Bu büyük sözler sınıfsal içeriklerinden boşaltıldığı zaman tümüyle anlamsızlaşır ve bayağı bir söz oyununa dönüşmekten kurtulamaz. Özgürlük ve demokrasi, burjuvazi için sömürmede özgürlük ve halk üzerinde diktatörlüğe, işçi sınıfı için özgürlük ve demokrasi, sınıf savaşının her türlü kapitalizm öncesi kösteklerden kurtulması, her türlü ataerkillik, derebeyi ideolojik etkilerden sıyrılması, açığa çıkması, özgürce gelişmesi, büyümesi ve derinleşmesidir.

O nedenle önce burjuva demokratik özgürlükler, sonra sınıf savaşı türünden "aşamalar", tam bir safesattır. Burjuva yalanıdır. Proletarya ne denli cesaretle sınıf savaşına koyulursa, o denli burjuva demokratik özgürlüklerin alanı genişleyecektir. "Demokrasi için demokrasi" cambazlığı işçi sınıfına yabancıdır.

Sosyalizm! Bu, Türkiye için biricik kurtuluştur. Her kapitalist toplumun tarihsel olarak varacağı yer sosyalizmdir, komünizmdir. Yarım yüzyıldan beri kapitalizm yolunda yürüyen Türkiye bugün tüm Avrupa ülkelerine oranla en geri ülke olmaktan, yapısal bunalım altında istikrarsızlıktan, yeni istikrarsızlıklara yuvarlanmaktan, burjuvazinin ne kadar partisi varsa, ne kadar yönetim biçimi, ne kadar demokrasi türü, diktatörlük alternatifleri varsa tümünü deneyip, yeniden "demokrasiye nasıl geçerez" sorusunu tartışmaktan; 1930'larda "imtiyazsız sınıfsız, kaynaşmış kitle olma", 1950'lerde "Küçük Amerika", 1960'larda "Büyük Türkiye", 1970'lerde "insanca hakça bir düzen", 1980'lerde "Japonlaşmış köşeyi dönme" programlarını peş peşe uygulayıp, yeniden başlanılan noktaya, emperyalizmin hegemonyasına düşmekten, ne yazık ki kurtulamamıştır. Faşist rejime son vermek, ulusal demokrasiyi kurmak, anti-emperyalist demokratik halk devrimini tamamlama yolundan sosyalizme ulaşmak... İşte bu işçi sınıfının yarım yüzyıllık ulusal utanca, adaletsizliğe, uluslar arası eşitsizliğe, sömürüye ve zorbalığa son verme yoludur.

Arsaki 8. sayfada

Ücretli izin ve özgürce gösteri hakkı için

General Evren, 12 Eylül devriminden kısa bir süre sonra 1 Mayıs gününü resmi tatil olmaktan çıkararak yasayı imzaladı. Böylece, işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve savaşım günü Türkiye'de iyice yasak altına alınmış oldu.

Peki, 1 Mayıs'larda işçi sınıfının sesi boğulabilir mi, bu uluslararası günü, işçilerin olanaklı olan her tür eylem biçimleriyle karşılaması durdurulabilir mi? Asla! Darbeden bu yana işçiler, her 1 Mayıs'ta ya göğüslerine kırmızı karanfiller takarak, ya gizli 1 Mayıs bildirilerini dağıtarak, ya tezgah başında kısa süreli iş bırakımı yaparak 1 Mayıs geleneğini canlı tuttular.

Dahası var! 1 Mayıs'a konan yasak, şimdi 1 Mayıs gösterilerini çok daha sert bir savaşım niteliğine büründürerek, kaçınılmazlıkla işçilerin politik eğitiminde bir ilerleme zorunluğu doğur-

du. Şimdi işçiler, 1 Mayıs'a konan yasak zincirini kırdıkları o ilk elverişli 1976'nın bir kere daha gelmesi için çalışıyorlar ve bu fırsat doğduğunda ilk yığın-sal 1 Mayıs'ın salt bir gösteri yürüyüşü olmaktan çıkacağını, fiilen ülke çapında genel grev niteliğine bürüneceğini biliyorlar.

Yasak 1 Mayıs'ı işçilerin bilincinden sökemez! Ama 1 Mayıs'a konan yasaktan işçilerin kaybettikleri hiç bir şey yok denebilir mi? Hayır! 1 Mayıs yasağı, her 1 Mayıs'ta kullanılan 1 günlük ücretli izin hakkına, kapitalistler adına devletin el koyması demektir.

Şimdi, bu Salı günü, işçiler, Evren yasasıyla 1981 yılına kadar on yıllardır kullandıkları ücretli izin yerine, tezgah başında zorla çalıştırılıyorlar. Bu ne demektir? Her işçi yılda 1 gün, 5 milyon işçi toplam, yılda beş

Arsaki 9. sayfada

Hak verilmez alınır

1 Mayıs yaklaşırken Türk-İş Yönetim Kurulu bir dizi yasanın değiştirilmesini istedi. Bu değiştirilmesi istenen yasaların en başında Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt yasası var. Hükümete ve mahkemelere grev erteleme ve durdurma olanağı tanıyan hükümün hemen değiştirilmesini, grev tarihinin önceden bildirilmesi zorunluluğunun kaldırılmasını da istiyor Türk-İş. Bunlardan başka, Dernekler, Olağanüstü Hal, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, DGM, Çırak Kalfa ve Ustalık yasalarında hak ve özgürlüklerin kullanılmasını engelleyen hükümlerin iptali de Türk-İş'in istemleri arasında. Bu yasa değişikliği isteklerinden başka, Türk-İş, işçi ücretlerinin güvence altına alınmasını, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını, ücretliler üzerindeki vergi yükünün % 20'nin altına indirilmesini de savunuyor.

Hepsi de pek güzel. Tümüne katılıyoruz. Eksiz, yetersiz ama olsun. Şimdi Türk-İş bu isteklerini nasıl savunuyor, nasıl elde etmeye çalışıyor ona bakmak gerek. Bu istekleri içeren rapor yemekli bir toplantıda "işçi kökenli" parlamenterlere dağıtılmış. Türk-İş Başkanı onlardan bu istekler doğrultusunda çaba göstermelerini istemiş. Bu da ne? Bu nasıl hak savaşımı? Bu, daha çok, gerçekten hastalığı sağaltabilecek doktor reçetesinin, eczaneye götürülecek yerde sıkılıp suyunun içilmesine benziyor. Dik-

tatörlüğün göstermelik parlamentosunun üyeleri mi savunacak işçi haklarını? Onların pek çoğu daha önceki Danışma Meclisinde, şimdi Türk-İş'in değiştirilmesini dediği halk düşmanı yasaların yasalaşması için oy kullananlar değil mi? Türk-İş "işçi kökenli" parlamenter arayacağına, parlamento dedikleri bu havanda su döğme makinesine umut bağlayacağına, doğrudan işçilere başvursa daha iyi olmaz mı? Bu gerçekten de olumlu amaçlara ancak işçilerin birlik ve kararlılıkla verecekleri bir savaşımla varılabilir. Hayır! Türk-İş yöneticileri böylece yöntemleri pek sevmeler. Onlar bu günlerde kendi maaşlarını artırmakla meşgul olan "işçi kökenli" parlamenterlere yemek verdiler, daha sonra özal'dan randevu almak için "zorlu bir savaşım" girişecekler. Ama işçi düşmanlığını MESS yöneticiliği sırasında kanıtlamış, şimdi artık toptan ulusal çıkarlara düşman olduğunu kanıtlamaya çalışan Başbakan Özal: Türk-İş'in bu "kahraman" önderlerine "bu işlere ben bakmıyorum, beni ilgilendirmez" diye yanıt verecek. Türk Lirasının değerini sürekli düşüren, zam üstüne zam yapan özal, işçiler ücret artışı istekleriyle karşısına çıktığı zaman "her zamandan sonra ücret artışı istiyorsunuz" diye bağırıyor mu onlara? Özal'ın karşısında ellerini göbeğine bağlayan Şevket Yılmaz ise, "evet

Arsaki 8. sayfada

PARTİ YAŞAMI

Parti üyeliği üzerine

Lenin'in "Bir adım ileri, iki adım geri" yapınının 80. yıldönümü nedeniyle Atılım, parti üyeliği konusunda bir dizi yazı yayınlanacak. Bu yazılarda Lenin'e başvurulacak, 5. Kongre belgeleri temel alınacak ve "Mustafa Suphi 100. yıl tezleri" üzerine yoldaşların ve parti örgütlerinin iletildiği görüşlerden, önerilerden yararlanılacaktır.

Kimler parti üyesi olabilir ve olmalıdır? RSDP'nin 1903'deki 2. Kongresi'nde bu soru üzerine çıkan ve Lenin'in söz konusu yapıtında temel bir yer tutan tartışma, yalnızca Bolşeviklerle Menşevikler arasındaki çizgiyi belirlemekle kalmamıştır. Leninci partinin belkemiğini, taşıyıcılarını, beynini oluşturan kadroların, üyelerin niteliklerine ilişkin bugün de geçerli olan temel normların belirlenmesine katkıda bulunmuştur.

Bilindiği gibi, bu tartışmada, oportünistler, her grevcinin, partinin herhangi bir çalışmasına katılan her bir insanın parti üyesi olması gerektiğini öne sürmüşler, Lenin'i partiyle birlikte yürüyen sayısız insanı bir köşeye fırlatmakla suçlamışlardı. Lenin, onlara verdiği yanıtta şunları söylemiştir: "Bir kenara fırlatmak mı? Yalnızca parti örgütleri olarak tanınan örgütlerin üyeleri parti üyesi sayılıyorsa, herhangi bir parti örgütüne 'dolaysız' üye olamayanlar, parti dışında ama partiye yakın örgütlerde çalışma olanağına sahiptir. Tersine, gerçek sosyal demokratların (komünistlerin) üye oldukları parti örgütlerimiz ne kadar güçlü olursa, parti içindeki salımlar ve istikrarsızlık o kadar azalır, partinin, onu çevreleyen, onun tarafından yönlendirilen işçi yığınları üzerindeki etkinliği de o kadar geniş, çok yanlı, zengin ve verimli olur. İşçi sınıfının öncüsünü hiçbir şekilde sınıfın bütünüyle karıştırmamak gerekir". (Toplu Yapıtlar, c.7, s.257, Alm.).

Kimler parti üyesi olabilir ve olmalıdır? Bu sorunun yanıtı partimiz içinde 5. Kongre öncesinde ve kongrede tartışıldı. Birçok yoldaş, "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri'nin 'partinin durumu' bölümü üzerine görüş iletirken, geçmiş deneyimleri, eksik ve yanlış uygulamaları aktardılar. Örneğin bir yoldaş, "geçmişte, sempozyan ile parti üyesi arasındaki sınırın doğru çizilmediği uygulamalar oldu" derken, bir başkası, "üye alımında her zaman normlar açısından gerekli titizlik gösterilemedi" saptamasını yapıyordu. Bir başka yoldaş ise şöyle diyordu: "Kimi yerlerde yaygın olan adama göre iş anlayışı bir kenara bırakılmalı, işe göre adam alınması ilkesi uygulanmalıdır." Yine bir başka yoldaş, "parti üyeliği normları titizlikle korunmalı, üye alımında, önceki dönemde görülen eksikliklere asla izin verilmemelidir" diyordu.

5. Kongrede partiden gelen görüş ve öneriler temelinde geliştirilip onaylanan "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri'nin 183. sünde geçmiş dönemde bu konuya ilişkin eksiklikler ve zayıflıklar şu şekilde formüle edildi:

"Partiye kimlerin üye olabileceği, üyelik ölçütleri, her yöreye göre üyelerin bileşiminin ayarlanması sorunlarına titizlikle eğilinmedi. Bu durum kimi yerde sağlıksız, kimi yerde henüz hazırlıksız sempozyanların partiye alınması sonucunu doğurdu. Kimi zaman da sempozyan kadrolara görev vermeyi baceremeyen parti örgütlerinin bu pratik sorunu çözmek için onları partileme yoluna gittikleri de oldu. Partiye üye olma normları, yöreden yöreye farklılar gösterdiği gibi, ülke içi ve dışında da farklı oldu. Parti üyeliğinin yüksek bir onur olduğu, kolay elde edilemeyeceği, ama partinin kapısının hak eden herkese açık olduğu bilinci sempozyanlara yeterince aşılanmadı. Yığınlarla parti arasında sınır her yerde titizlikle korunamadı."

Kimler parti üyesi olabilir ve olmalıdır? Lenin'in "Bir adım ileri iki adım geri" yapınının 80.

yılında ve 5. Kongre belgeleri ışığında, bugün bu soruyu yanıtlarken, parti üyelerinde aranması gereken nitelikleri üç ana bölüme topluyoruz.

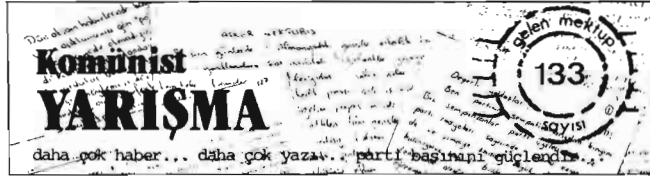
Politik olarak; Marksizm-Leninizm, proleter enternasyonalizmine sadık, işçi sınıfına ve partiye sınıksız bağlı, yığınların yaratıcı gülcüne inanan, her koşul altında komünizm davası için savaşabilen, parti politikasını yaşama geçirebilenler parti üyesi olurlar ve olmalıdırlar. Komünist partisinde, görevlere, kariyeristlere, parti programını sözde onaylayan, işte yan çizener yer yoktur, olamaz.

Örgütsel olarak; sınıfı savaşının çetin koşullarında her türlü özveriye hazır, yığınların savaşımına öncülük edebilecek, girişken, ağız sıkı, polise, provokatörlere, muhbirlere karşı dikkatli, partiyi ve kendini koruma bilinci yüksek, gizlilik kurallarına eksiksiz uyan ve bunları çevresindekilere de uygulatabilen, gizliliği yaşam biçimine dönüştürebilecek olanlar, partiyi geliştirme ve güçlendirme

bilinci yüksek, partiyi idealize ettiği konulardan değil, gerçekçi görerek yaklaşanlar parti üyesi olurlar ve olmalıdırlar.

Komünist, aynı zamanda, belirli kişisel nitelikleri olan kişidir. Kendisine, yoldaşlarına, dostlarına ve partiye karşı açıktır. Alçak gönüllüdür. Parti kararlarının uygulanmasını denetler ve kendisi de denetime açıktır. Eleştiride bulunur, özeleştiri yapar. Komünist onuru yüksek tutmak için ölümü bile göze alır. Yaşamı, çalışması ve davranışlarıyla çevresinde örnek insan diye tanınır. Halkın yaşam normlarına uygun davranır. Halktan biridir.

İnsanlardaki bu niteliklerin ölçüldüğü, sınırıldığı alan ise somut iştir. Ancak her koşulda ilişkilerini düzenli ve istikrarlı götürmeler, her koşulda eyleme, göreve ve partiye aynı coşkuyla sarılanlar, her koşulda gizlilik kurallarını eksiksiz uygulayanlar, her koşulda maddi ve manevi özveriyle yüksek tutanlar parti üyesi olurlar ve olmalıdırlar.

Daha çok haber, daha somut enformasyon

Yarışma kıvamına giriyor. Mektuplar ardarda geliyor. Daha da gelecek; bekliyoruz.

Öyle görüldüğü ki, mektup akışı sağlanmış. Kaba bir döküm yapalım. Yazışma adresinin ilk kez duyurulduğu Atılım'ın Kasım 1983 sayısından, 1 Nisan 1984'e kadar geçen 5 ay içinde toplam 259 mektup ulaşmış elimize. 1 Nisan 1984'ten sonra, yani Merkez Komitesi 1. Plenumu kararıyla açılan parti merkez organlarına yazı ve haber gönderme yarışmasının başlangıç tarihinden bu yana geçen bir ay içinde ulaşan toplam mektup sayısı ise 133. Toplam mektup sayısını bundan böyle bu köşemizde sürekli duyuracağız. Yarışmaya katılımı hep birlikte izleyeceğiz. Ayrıca geçen sayımızda duyurduğumuz gibi, elimize ulaşan mektupların dökümü Çarşamba akşamları, Perşembe sabahları radyo yayınlarında açıklanmaya devam edecek.

Gelen mektupların sayısı bir yana; içindekiler, ayrı bir değer taşıyor bizim için. İlk örnekler gösteriyor: Yoldaşlarımız, dostlarımız yaratıcı. Kendi deneylerini ustalıkla aktarıyorlar. Yorum yazıyorlar. Duyduklarını iletiyorlar. Yalnız kendi çevrelerinde olan bitenle yetinmeyen, araştırma, soruşturma, kimi olayları gidip yerinde izleyen, gördüklerini duyduklarını iletken okuyucular da var. Şiir çok. Karikatür çıkıyor, afiş eskizleri çıkıyor postadan. Ve yoldaşlar inanır mısınız, içinde bulunduğumuz zorlu savaşım koşullarına rağmen, sözleriyle, notalarıyla zindanda öldürülen yurtseverler için türküler, marşlar besteleyip gönderen yoldaşlarımız var.

Mektup akışı sağlandı. Katılım içerik açısından da zengin. Şimdi yarışmayı elbirliğiyle yeni bir aş-

maya doğru yükseltmemiz gerekiyor: Her mektupta, her yazıda daha fazla bilgi, daha fazla enformasyon. Kim, ne, ne zaman, nerede, neyi, ne için, nasıl yapmış? Ne olmuş? Somut veriler, somut bilgiler. Bunu kendi kimliğimizi, siyasi polisin işine yarayacak bilgileri açığa vurmada yapabiliriz.

İzleyen radyoyu yoldaşlar, haberlerden, yorumlara kadar. Bir de çevrenize bakın, radyoya yansımaları gerektiğini düşünüp te yansımamış olduğunu gördüğünüz olan neler var? Alın Atılım'ın elinize.

Boyuna, sayfalarının, olanaklarının kısıtlılığına bakmayın, unuttun bir an için ne emeklerle çıkar, ne yığılıklarla ulaşırs elinize. Ne eksik kalıyor, neyi görmek istediğiniz, bunlara bakın. Çevrenizde olup bitenlere ışık tutuyor mu, parti içi yaşama canlılık katıyor mu, yığın bağlarını güçlendirmenin bir aracı oluyor mu? Aklınıza takılan her ideolojik-politik soruya yanıt veriyor mu? Kendi ilinizin, kasabanızın, mahallenizin, fabrikanızın, köyünüzün, okulunuzun insanları, kendilerini, sorunlarını, savaşımalarını parti organlarında bulabiliyorlar mı? Bunu sağlayabiliyor muyuz?

Yarışmayı yeni bir aşamaya yükseltmek için: Daha çok haber, daha somut enformasyon. Atılım'da, radyoda neyi görmek, neyi okumak, neyi duymak istiyorsanız, onunla ilgili haber, yazı, enformasyon gönderin, yazın.

İŞKENCECİLERİ TANIYORUZ

Karadeniz'de yurtseverlere yöneltilen saldırının merkezini Trabzon oluşturuyor. Tirebolu, Espiye, Of tabutlukları dört yıldır doluyor, taşıyor. Faşistlerin Trabzon havaalanında öldürdükleri yurtsever öğretmen Efraim'in arkadaşları hala polis copunun altında. Giresun'da, son olarak tutuklanan, aralarında tüm Giresun halkının sevgi ve saygısını kazanmış olan ilercisi avukat Ali Faik Aydın'ın da bulunduğu yurtseverlere emniyetin zemin katında işkence yapılıyor. Ordu'da işkenceyi yürütenlerden birinin adı Satılmış Çeçen. İçkili bir durumda işkence yapan, elektrik verenlerden bir diğeri ise Zeki Boydak. İşkence emniyetin 5. katında yürütülüyor. Emniyette, eski MHP'li Reşat Akkaya döneminden kalan Emniyet Müdürü Zeynel Abidin Aksoy, Gestapo şefi gibi ortalarda dolaşıyor, işkence yürütüyor, gözaltındakilere saldırıyor.

Bu 1 Mayıs'ta Taksim'deki otelden kurşun değil, ama zam yağıyor!

İntercontinental (şimdiki adıyla Marmara Etap) otelinden, 1977 yılında 1 Mayıs gösterisine katılan işçilerin üzerine kurşun yağdırılarak, 34 yurtseverin kanını dökenler, şimdi aynı otelde, Özal'larla birlikte zam üstüne zam planlıyorlar.

Yasalara uygun olarak hak isteyen kurşun!

Yasaklara boyun eğene zam!

İşçiler, emekçiler, dar gelirli memurlar düşünüyor: Ne yapmalı?

Eğer yarın -bir eski halk türküsünden uyarılan- şu sözleri sokaklarda duyarsanız kurşun ve zamlı halkın ekmeğiyle oynanmasının sonuna geldiğini anlamış olacaksınız:

"Telgrafın tellerini arşınlamalı

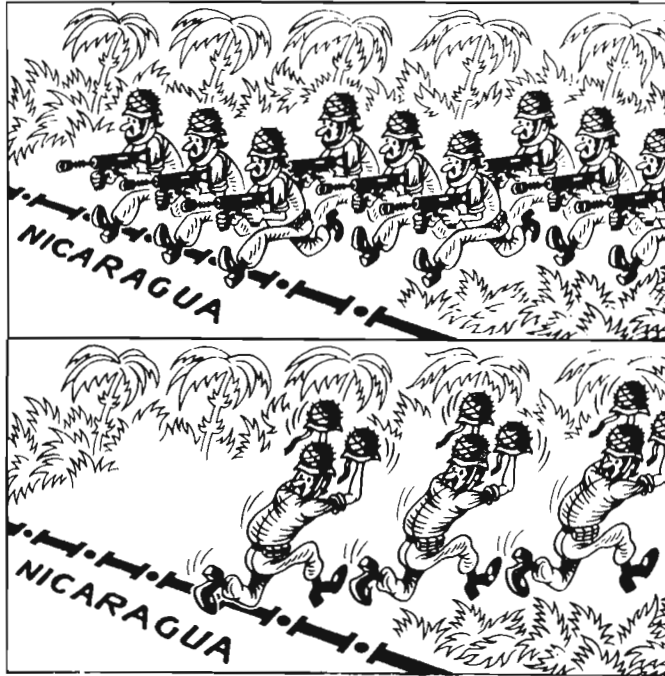
Zam üstüne zam yapanı kurşunlamalı!"

H. M. Çomak - İST.

likaragua halkı özgürlüğünü savunuyor

Ahmet ALAN

Beyaz Saray'ın terörlü devlet olitkasi yaptığını kanıtlayan belgeler listesine bir yenisi eklendi: Wall Street Journal'ın muhabiri J. Rogers, CIA'ye verilen Nikaragua limanlarının mayınlanması mrini 21 Kasım 1983'te Başkan Reagan'ın imzaladığını açıkladı. Üründen, geçen yılın sonbaharında Nikaragua limanlarındaki petrol depolarının da CIA tarafından ombalandığı ortaya çıktı. Reagan'ın devletin resmi kuruluşları Kongre'nin bilgisi dışında ilan dilmemiş bir savaşa katması, devlet terörlüğünün belgelenmesi, ABD'de sert tepkilere yolaçtı. Senato Gizli Servis Komisyonu Başkanı Yardımcısı D. Moynihan istifattı. Başkanın Cumhuriyetçi Partisi'nin çoğunlukta olduğu Senato'ya ardından Temsilciler Meclisi, CIA'nın bu haydutluk harcamalarını durdurma kararı aldı. Ve ABD arihinde ilk kez, T. Meclisi'nin hukuk Komisyonu Başkanı, Reagan'ın savaş ilanı konusunda Kongrenin yetkisini çiğnemekle suçlayarak Adalet Bakanından Cumhurbaşkanı hakkında soruşturma yürütecek özel bir savcı atanmasını istedi. Bu başvuruyu T. Meclisi Başkanı Thomas O'Neill de onayladı. Senatör Kennedy Reagan'ı "Atom çağının en tehlikeli devlet başkanı" olarak niteledi. Sekiz ülkeden ticaret gemilerinin hasar görmesine neden olan mayınlama olayı, ABD'nin İngiltere, Fransa, Hollanda, Belçika vb. NATO'lu bağlaşıkları tarafından da sert eleştirilere uğradı. ABD'nin devlet terörlüğü, BM Güvenlik Konseyinde, BM Uluslararası Adalet

Divanında kınandı. Sosyalist Enternasyonal başkanı Willi Brandt, Washington'un sert bir dille protesto etti. Tüm dünyadaki ilerici güçler Nikaragua halkı ile dayanışmayı daha da güçlendirdiler. Nikaragua'da, Lübnan ve Grenada saldırılarından sonra olduğu gibi Washington yönetimi dünya çapında yeni bir politik yeniliği da-

ha almıştır. ABD KP Genel Sekreteri G. Hall'un dediği gibi, Reagan yönetiminin Nikaragua'ya karşı saldırıları tırmadığı ve mayınlama olayı, geri tepen bir silah olmuştur.

Amerikan savaş gemilerinin lojistik desteği ve deniz piyadelerinin koruma ateşi altında San Juan del Norte limanını ele geçi-

rip "bağımsız devlet" ilan etmek için Kostarika'dan sürülen karşıdevrim cetelerinin Sandinist Halk Ordusunun karşısında panik halinde kaçmak zorunda kalması, terörist Reagan'ın çirkin yüzünde patlayan güçlü bir şamar oldu. Böylece, bu hayali "bağımsız devlet" in "yardım istemesi" üzerine açık saldırıya geçme yönündeki Pentagon planları suya düştü. Nikaragua halkı yeni bir askersel başarı daha kazandı.

Ama tehlike hiç de azalmış değildir. CIA'nın Honduras'tan sürdüğü binlerce Somoza kalıntısı haydut da geri püskürtüldü, ama ülkenin açıklarında Amerikan savaş gemileri mekik dokuyor. Honduras'taki ardı arkası kesilmeyen gövde gösterilerine Karaip'lerde şimdiye kadarki en büyük manevralar eklendi. Honduras tam bir Amerikan atılma tahtası halinde. Altı binin üstünde karşıdevrimci yeni saldırılara geçmek için burada CIA'den emir bekliyor. Demokratik seçimler yapılmadan önce, Sandinist hükümetini devirme planları, Reagan'ın suratında sırıltıyor.

19 Temmuz 1979'da, 40 bin kurban verilen iki yıllık kurtuluş savaşını utkuya ulaştıran, 46 yıllık Somoza diktatörlüğünü yıkan Nikaragua halkı, tüm bu tehlikelere karşın, özgürlüğünü kararlılıkla savunuyor. Bu halk yalnız değildir. Tüm ilerici insanlık onunladır. Nikaragua'yı savunmak, özgürlüğü ve bağımsız gelişmeyi savunmaktır. Bu yığıt halka verilen her destek, insanlığı nükleer bir yıkıma itmek isteyen, dünya halklarına meydan okuyan Amerikan emperyalizmine indirilen bir darbe anlamındadır. ABD'nin "dost", "güvenilir müttefik" diye tanıtıldığı ülkemizin insanları, Nikaragua halkıyla dayanışmasını dile getirmekle, aynı zamanda çilgin terörist Reagan'ların ülkemizdeki has adamları Evren-Özal ikilisinin ihanet politikasına da "hayır" demisi olacaktı. TKP MK Sekreterliği 20 Nisan günü yayınladığı bildiriyte, tüm yurtsever güçleri, yığıt Nikaragua halkıyla dayanışmayı yükseltmeye çağırıyor. "Halkımızın özgürlük savaşının başarısı, Nikaragua halkının geleceğinden bağımsız değildir" diyor.

Arkası 9. sayfada

ROKETLERİ YAPAN UZMAN AÇIKLIYOR:

ruise roketleri saldırı silahlarıdır

"Rockwell International tekelinin fabrikasında roket bölümünde çalıştığım 23 yıl boyunca ben, kanatlı roketler serisinin ilki olan Condor roketlerinden başlayarak kanatlı roketlerin yaratılmasına ilişkin projenin gerçekleştirilmesine ve geliştirilmesine aktif katıldım. İşte bu nedenle, kesin bir inançla diyebilirim ki, kanatlı roket, kuşkusuz, bir saldırı silahıdır, ilk vuruş silahıdır, ani bir saldırı için kullanılması düşünülmüyorsa tamamiyle yararsız bir silahtır. Bu roketler somut bir amaçla, Sovyet roketini daha silosundayken vurmak amacıyla yaratılmıştır ve bu amaç için gerekli isabet gücüne sahiptir.

Karşı tarafın silolarını, roketler daha yerindenken vurmak, ilk vuruşla eş anlamlıdır. Gerçekten de, karşı tarafın silolarını, bu silolardaki roketler hareket ettirildikten sonra vurmak isteyecek birini düşünmek saçma olur. İtalya'ya Cruise kanatlı roketleri yerleştirildikten sonra nükleer konsept köklü biçimde değişecektir: 38 yıldır uyulan karşılıklı caydırma konseptinden, ilk vuruş stratejisine geçilmiş olacaktır.

Karşıt ölem olarak Ruslar Birleşik Amerika'nın doğrudan yakınına Pershing-2 roketlerine eşdeğer roketler yerleştirmeye başladı bile. Bu demektir ki, birkaç ay sonra her iki ülkenin de elektronik beyni en asgari bir alarm

durumunda bile otomatikman atış durumuna ayarlanacaktır. O zaman artık gerçekten de alarm mı, yoksa yalnızca bir yanılgı mı söz konusu olduğunu araştırmaya zaman kalmayacaktır. O zaman artık karar alma sürecine insanın müdahalesinin hiçbir önemi kalmamış olacaktır. Tarihte ilk kez insan kırımına ilişkin kararı, insan iradesi değil de, bir makine verecektir. Ve bu, yüzünde topyekun bir yıkıma yolaçacaktır.

Kanatlı roketlerin İtalya'ya yalnızca onun savunmasını güvence altına almak için yerleştirildiği savlarına gelince. Burada söz konusu olan, mantığın hiçe sayılmasıdır. İtalya'daki NATO üsterinde bulunan roketler, bu ülkenin topraklarını savunmak için yeterlidir. En azından bu roketler saldırı silahları değildir ve İtalya'yı bir nükleer savaş halinde Rusların ilk hedefi durumuna getirmiyor.

Kanatlı roketlerin yalnızca Cenevre görüşmelerinin başarısızlığı uğramasından sonra yerleştirilceği yolundaki savların da yalan olduğu ortaya çıktı. Aslında Birleşik Amerika, daha görüşmeler sürerken, roketleri yerleştirme hazırlıklarını hızlandırdı ve bunları yerleştirmeye başladı.

Ben, İtalya'nın kendi topraklarına kanatlı roketlerin yerleştirilmesinden vazgeçmesi halinde

Amerikan ekonomik yardımını yitireceğine de inanmıyorum. Belki de, kendi bağımsızlığına saygı gösterilmesini sağlayabilirse, Amerika'nın gözünde kârlı da çıkabilir.

Arkası 9. sayfada

AET çelişkilerin çıkmazında Fazıl YİĞİT

D. Rockefeller'in girişimiyle 1973'de kurulan "Üçlü Komisyon" (Trilateral Commission) adlı multimediyarlar klübü, Vasington'daki son toplantısından sonra (Nisan 1984) yayınlanan raporunda, sermaye dünyasının "daha bunalımın birinden kurtulmadan bir yenisinin içine girdiğini", "Batı birliğinin ağır yaralar aldığını" itiraf etti.

AET bunun belki de en açık aynasıdır. Atina ve Brüksel doruk toplantılarının, AET tarihinde ilk kez ardarda ortak bildiri bile yayınlanmadan tam fiyaskoyla sonuçlanması, kapitalist sistemin genel bunalımının bu aynadaki yansımalarından biri oldu. "Ortak Pazar"ın tarım politikasının, giderlerin azaltılması için "reorganizasyonu", bütçe sisteminin gözden geçirilmesi ve İspanya ile Portekiz'in kesin yıllık tarihlerinin saptanması gibi gündem sorunlarının, işsizlik ve enflasyona karşı önlemler gibi konuların hiçbirine çözüm bulunamadı. Bütün bu

sorunlar birbirine sıkıca bağlı ve her biri mali nedenlere dayanıyor. AET bütçesi ilk kez 1983'te açık verdi. Ve yine ilk kez tasarruf amacı ile çiftçilere yardımlar geçici olarak durduruldu. Tüm görüş ayrılıklarının ortak paydası "ulusal bencillik" oldu. Aynı ülkelerin tekelinin bencil çıkarları, topluluğun ortak çıkarlarından üstün geldi.

Şimdi ne olacak? Bu soruya "Ortak Pazar" içinde çelişkili yanıtlar getiriliyor. Kimileri Atina ve Brüksel bunalımının bütünleşmeyi hızla frenleyeceğini, topluluğun dağılabileceğini söylerken, kimileri de bunun "kurtarıcı bunalım", "şok tedavisi" olacağını öne sürerek, Haziran'da yapılacak doruk toplantısına daha iyi hazırlanmak ve karşılıklı ödümlerle çözüme ulaşmak olanağından söz ediyor. Oysa Lüksemburg'taki bakanlar toplantısının sonuçları hiç te "ümit verici" olmadı bu bakımdan. AET'nin önündeki sorunların

Arkası 9. sayfada

Muhabirlerimiz bildiriyor...

Seçimler nasıl yapıldı?

ANTAKYA HALKINI
YILDIRAMAYACAKLAR

Kerim Yoldaş-Antakya

Antakya'da 22 Mart 1984 günü "Katil polis, katil iktidar" sloganlarıyla bir cenaze kaldırıldı. Öldürülen Özel İdare'den emekli bir memurdu. Adı Bekir Tıraşlı. Hakkında silah ihbarı yapılmış, Emniyet Müdürlüğü'ne çekilmiş. Yapılan işkenceler sonucu komaya girmiş. Koma halindeyken sağlık raporu alınarak evinin yanında bir yere terk edilmiş. Bekir Tıraşlı'yı orada bulan yakınları hastaneye yetiştirmişler ama kurtaramamışlar. Cenazeye kalabalık bir halk topluluğu katıldı. Polis ten çıt çıkmadı. Mahalli basın bu olayı yazamadı. Öldürülenin yakınları, Evren'e, Özal'a, İçişleri Bakanlığı'na, Meclis Başkanı Karaduman'a telgraflar çektiler. Ama hiçbir yanıt gelmedi.

Bu olaydan hemen sonra polis alarmı geçirildi. İlericiler daha sıkı bir biçimde izlenmeye başladılar. Kimileri hiçbir neden yokken gözaltına alındı. Tüm amaçları cuntanın üç partisinin seçimiyle de kaybına uğramasını engellemekti. Polis seçim günü cuntanın partili elemanlarıyla işbirliği yaparak en büyük baskıyı uyguladı.

Para ve hapis cezasından korkan halk, sandık başlarında büyük kalabalıklar oluşturdu. Kalabalık içinde sayısız sivil polis, halkın üzerinde baskı kurmaya çalışan cunta partilerinin görevlilerini kolladı, korudu. Saat 17 sıralarında oyunu kullanamamış seçmenlerin ellerindeki seçmen bilgi kartları toplandı ve halk sandık başlarından uzaklaştırıldı. Kapılar kapatıldı. Uzun bir süre sivil polisler ve cunta partilerinin yetkilileri sandıklarla birlikte içerde kaldıktan sonra, oy kullanmamış olanları beşer beşer içeri almaya başladılar. Ama birçok kişi çoktan gitmişti. Onların seçmen kartları geri verilmemişti. Hatay'da cunta partilerinin kazanması için sahte oy kullanıldığına ilişkin kanı halk arasında çok kuvvetlidir.

R.Kıran-Samandağ

Samandağ'da cunta partileri seçimi kaybetti. SODEP adayı kazandı. Bu seçim sonuçlarını hazmedemeyen cunta temsilcileri, ilçeye 11-12 Reo dolusu komando askeri yığdılar. Şu an silah arama bahanesiyle halkı kirip geçirmektedirler. Bu işkence ve baskıların yanısıra, gericiler, iler-

ciller aleyhinde akla hayale gelmedik iftiralar, yalanlar yayıyorlar. Bu baskı ve işkenceler ilk değildir. Bir yıl önce Altınöz ilçesinin Mayadağlı köyü muhtarı Hüseyin Kuday, Köy-Koop Yönetim Kurulu üyeliği üstlenen ilerici bir insan olduğu için, komandolarca pusuya düşürülerek 'durumuna uymadı' bahanesiyle öldürüldü. Yayladağ ilçesinin Güveçli

köyünden İbrahim Tomak'ın işkencede kaburga kemikleri kırıldı. Sakat bırakıldı. Yine Antakya'ya bağlı Güneydam köyünden bir yurttaş hakkında yapılan falakaya çekilmiş, ayak parmaklarının çürüyüp düşmesi sonucu sakat kalmıştı. Bunların hiçbir halkımızı yıldıramayacaktır.

GAZİANTEP'TE
HİLE VE ZORBALIK

A.K.-Gaziantep

25 Mart sabahı seçim sandıklarının bulunduğu okula gittim. Mahalleimizdeki kimi ilericiler de sandık başındaydı. Kimileri SODEP'ten, kimileri HP'den yana tutum alıyorlardı. Seçimleri sadece muhtarlık seçimi olarak ele alıyor, gözleri başka bir şeyi görmüyordu. Kişisel çekışmelerini HP ve SODEP olarak ortaya koyuyorlardı. ANAP'lı birinin ikinci kez oy kullandığını gören bir yurttaş, adamın koluna yapıştı ve "sen oy kullandın" dedi. Sandık başkanını ve diğer görevlileri uyardı. Ama bu kişinin avukatlığını en ateşli olarak HP adına sandık görevlisi olan kişi yaptı. O zaman bu sahte Halkçı'nın da ANAP ve MDP gibi cuntanın partisi olduğunu çevredekiler daha iyi anladı. Birçok kişi HP'ye oy vermekten vazgeçti. Saat 17'de görevli polisler okulun içine girdi. İçerdeki tıklım tıklım oy kullanmayı bekleyen insanları dışarı çıkarmak istedi. Bizler engel olmak istedik. Seçim kuruluna, siyasi partilere gittik. Yalnızca bir sandıkta 70 kişi daha oy kullanabildi, diğerleri sayısız kişi oyunu kullanamadan açıldı.

HALK UYUMUYOR

K.E.-Ordu

Yerel seçimler öncesi bir ANAP milletvekili de bizim oraya oy istemeye geldi. Kahvede masanın üzerine çıktı, başladı atıp tutmaya, fındık taban fiyatlarının yüksek tutulmasını Başbakan'dan rica ettiğini, yüzde 60'lık bir destekleme fiyatı sözü aldığını vb. Kendini tutamayan bir yurttaş fırladı sandalyenin üzerine, ANAP milletvekilinin söylediği yalanları bir bir yüzüne çarptı. "Batan işletmeler, iflas eden esnaf, özel ekonominin iflas ettiğini belgelemiyor mu? Ülke yabancı tekelere peşkeş çekilmiyor mu? Bu sizi dinleyen halka daha ne kadar yalan söyleyeceksiniz?" Kahvede herkes yurtsever desteklerken, ANAP milletvekili yüzü kıpırmızı, acı acı Marlboro'sunu üflüyordu. Evren-Özal ikilisi süngüz seçime gidemez. Baskı yapmadan edemez. Polis sandıklardaki oyların tasnifine karışmadan, Emniyet Müdürleri ortada dolaşık seçmenlere küfredmeden seçim yaptık diyemezler. Bu halk uyumuyor, tersine diktatörlüğü yakın gelecekte çöplüğe atmaya hazırlanıyor.

ROKET DEĞİL İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK

Çeşme'de bugünlerde, adı sözde savunma örgütü olan NATO'nun başları Nükleer grup planlama toplantısı yapıyorlar. Bu toplantıda Amerikan generallerinin gündümünde, Amerikan tekelcilerinin çıkarları için yeni ölüm planları hazırlanıyor. NATO'nun Şahinleri, Luns'ları, Weinberger'leri, Wörner'leri ellerinde ülkemizi nükleer bir mezarlığa döndürecek planlarla bu toplantıya katılıyorlar. Bu karanlık ruhlu savaş çılgınları ne zaman bir araya gelseler, dünyayı, milyonlarca insanı öldüren nükleer silahlarla yoketmek için insanlığa karşı yeni tuzaklar kuruyorlar...

Ne zaman ülkemizde, barış savaşçıları zindanlara atılsa, ne zaman yurtseverlere, işçilere, emekçilere baskı, terör, işkence uygulanırsa, ne zaman komünistler yokedilmek istense, yurdumuz Amerikan emperyalistlerinin çıkarları için vatan satıcılarının, hainlerin elinde serüvenlere sürüklenmiş, halkımızın gencecik evlatları için can vermiş, kan akıtmışlardır.

Bugün de ağır terör, baskı, işkence altında yurtseverler, barış savaşçıları, komünistler zindanlara doldurulurken, ülkemiz topraklarında, Güzel İzmir'imizde insanlık için yüz kızartıcı kararların alınacağı NATO nükleer grup planlama toplantısı yapılıyor, kapalı kapılar ardında ülkemiz serüvenlere, savaş ateşlerinin içine atılıyor. Ulusal kurtuluş savaşından emperyalist işgalcilerle karşı çıkmak doğuşun çetelerin, Kuvvai-Milliyeye savaşçıların onurlu torunları, kızları, oğulları, Evren-Özal cetesinin ulusal onurumuzu emperyalistlerin ayakları altına atan ihanetini durdurun!

ANALAR,

Çocuklarımızın nükleer bir savaşta bir avuç kül olmasını istemiyorsanız Amerikan roketlerine karşı çıkın!

İŞÇİLER, EMEKÇİLER,

İş, ekmek, özgürlük istiyorsanız bu uğurda savaşın, ölüm tüccarlarının nükleer savaş planlarını bozun!

YURTTAŞ,

Yaşamın tehlikesidir. Nükleer bir savaşın kazananı olmaz. Kaybedeni vardır o da sen olacaksın. Nükleer bir savaşta yok olmak istemiyorsanız, yaşamak istiyorsanız komünistlerin sesine kulak ver!

Türkiye Komünist Partisi
İmzası ile 3 Nisan 1984'de
İzmir'de dağıtılan bir bildiriden

D.E.-İzmir

"ANAP iktidara geldi, demokrasiye geçiyoruz" diyenlere duyurulur

F.Kerim-Sivas

12 Eylül 1980 öncesi "kanlı Sivas olayları" diye bilinen olaylarda emir veren, tetik çeken MHP'li faşist çeteler ve elebaşları bugün Anavatan Partisi Sivas il ve ilçe örgütlerinde faaliyet gösteriyorlar. Sivas'ın Altıntabak ve Alibaba mahalleleri başta olmak üzere alevi yurttaşların oturdukları semtlere kanlı baskınları düzenlettiren MHP'li Müteahhit Dursun Şimşek, Mali Müşavir Mahmut Karabulut, Avukat Ali Rıza Hafızoğlu gibi faşist liderler 6 Kasım'da Anavatan Sivas il adayları olarak oy istemişlerdi. Altıntabak ve Alibaba mahalleleri halkı, Zara ve Kangal köylüleri bunları kahvelere almadılar. Ama MHP'li Mahmut Karabulut bugün

ANAP milletvekili olarak Mecliste oturuyor.

Anavatan Partisi İl Merkezinin hemen yanında, Eski Belediye Sokak No 10, Bektaş Apartmanı Kat 2'de bürosu bulunan Şakir Şeker "Sivas olayları"nın perde arkası adamıdır. Bu adamın bürosu bütün seçim çalışmalarının yürütüldüğü yer oldu.

A.Yalın-Kırşehir

Kırşehir'de 12 Eylül öncesi MHP yöneticilerinden Doktor Zeki Gürel çalışmalarını sürdürüyor. Faşist katillere silah, telsiz, para ve barınak sağlayan, sonunda desifre olup Konya'ya kaçmak zorunda kalan Zeki Gürel, yeniden Kırşehir'e dönerek Terme Caddesi Büyük Sinema karşısın-

daki İnan Apartmanı Kat 4'teki muayenehanesinde ANAP adına seçim çalışmaları yürüttü.

Fatih Nar

İzmir'e bağlı Seferihisar ilçesinde, eski MHP İlçe Başkanı, gündüz Anavatan İlçe başkanı katil Mehmet Emin, 12 Eylül sonrası polis ve avukat olan iki ağabeyi ile yurtdışına kaçmışlar, sonra geri dönerek Anavatan çatısı altında çalışmaya başlamışlardı. İzmir Fuar Müdürlüğünden hirsizlikten dolayı atılan Cumhuriyet Güzü ANAP'tan Belediye Başkanı olunca, 300 yataklı Seferihisar Belediye Otelini bu faşist çeteye aylığı 16 bin liradan kiraya verdi.

Yazışma adresimiz

BOX 16 367 S 103 27
Stockholm-İSVEÇ

ANAP'ın yüzündeki maske indirilmelidir

Selim ÖZKAN

Son dönemde, basında da kimi zaman açılan, kimi zaman üstü kapalı dile getirilen bir konu öne çıkıyor: İşbirlikçi oligarşi, ANAP'la 12 Eylül öncesinin eli kanlı MHP'li faşist kadrolarını göreve koyuyor. Atılım muhaleflerinin gönderdikleri çeşitli haberler bu olayı doğruluyor.

Faşist diktatörlüğe "sivil" kılık biçme manevralarının, faşist katillerin teker teker sarınması ile atbaşı gittiği biliniyor. MHP Genel Sekreteri emekli general Necati Gültekin'in de salıverilmesiyle, tüm MHP yöneticileri - Türkeş hariç - serbest bırakılmış oldu. Şimdiye kadar dört kez idama mahkum edilmiş olan, savcı Doğan Öz'ün ve Ankara Bahçelievler'de yedi TİP üyesinin katili braham Çiftçi'nin de Askeri Yargıtay'ca bir çırpıda sokağa salınması, rejimin terörü yürüten militan faşist kadrolara yaklaşımının ilipik bir örneğini oluşturu.

25 Mart yerel seçimlerinden önce, Odalar Birliği Genel Kurulu'nda Genel Başkan adayı olarak, MHP iddianamesinde Türkeş'ten sonra 2 numaralı sanık olarak adı geçen Agah Oktay Güner'i bir ara öne sürmeyi düşünen (Milliyet 5 Ocak) Özal, şimdi faşist diktatörlüğün hikayecilerinden Milliyet başyazarı Mehmet Barlas'ı bile "devlet yönetimine kimse kadrolarını sokmaya çalışmamalıdır" (Milliyet 13 Nisan) diye feryat ettirecek kadar açık ve hızlı bir yol izlemektedir. Seçimler öncesi ortamda Özal'ın "Biz dört eğilimi birleştiren partiyiz" demagojisiyle gizlenen sivil faşist kadrolar, bugün, seçim sonuçları çevresinde yaratılan toz fırtınası dindikten sonra, en kör gözlerin bile görmeksizlikle gelemeyeceği bir biçimde açığa çıkmışlardır:

Hükümette

ANAP Genel Sekreteri ve bu sıfatının da ötesinde Özal'ın en yakın çalışma arkadaşı olan Halil Şıvgın MHP'li kadrolar arasında önde gelen isimlerden biri, Başbakanlık müsteşarı Hasan Celal Güzel ise 1979'da DPT Genel Müsteşarı olarak kurumu baştan aşağı MHP'lerle doldurmasıyla hatırlanıyor. Devlet Bakanı Kazım Oksay, 1980 başında kurulan "Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu"nun başına getirildiğinde, sendikalar bunu işyerlerinin faşileştirilmesi yönünde bir adım olarak değerlendirmiş, tepki göstermişlerdi. (Demokrat, 21 Mart 1980)

Bugün ANAP adına Erzurum Belediye Başkanlığı koltuğunda oturan eski MHP İl Başka-

nı Necati Güllü'dür. Bu tür örnekler daha da çoğaltılabilir. Halil Şıvgın, faşist katillerin yıllarca terör estirdikleri Ankara-Keçiören'de, belediye başkanlığı için MHP davası sanıklarından, Gaziantep'te ilk MHP komando kamp-larını kurarak eğitimleri başlatan Cengiz Gökçek'in yeğeni Melih Gökçek'i açıktan desteklemiştir.

TRT Genel Müdürlüğüne getirilen "MHP İl-lim Kurulu üyesi" Tunca Toskay'dan sonra Petrol Ofisi, Ziraat Bankası genel müdürlük atamalarının "ülkücü" niteliği basına da yansımıştır. (14 Nisan Milliyet) Emniyet Genel Müdürlüğüne getirilen Bedik, "Türkeş'e bağlılık telgrafı çeken" (Türkiye Postası, 20 Nisan) bir eski validir ve MHP savunuculuğuyla ünlü Tercüman yazarı Rauf Tamer'in "Yeni emniyet müdürü için sitayişler laflar duyuyoruz. TRT yönetimi içinde öyle, güzel gelişmeler, iyi işaretler" (Tercüman 16 Nisan) demesi boşuna değildir.

MHP'ilerle uzun bir dönem yanyana çalışmış ve onları yakından tanıyan bir kadronun sözcüsü olan Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Yıldırım Avcı, daha seçim öncesi yaptığı bir değerlendirmede ANAP'taki "aşırı sağ'a dikkat çekmişti. (Nokta, 5-11 Mart)

"Bürokrasiyi azaltmak", "çalışma hızına ayak uyduramayacakları değiştirmek" gibi bahanelerin ardına gizlenerek yürütülen bir dizi atamalarla 12 Eylül dönemi boyunca devlet kademelerindeki konumlarını korumuş olan MHP'ilere ek olarak yeni faşist kadrolar devlete yerleştirilmektedir. Cuntanın baskı ve kovuşturmalara ilericiler devlet memurlarını uzaklaştırmadan sonra, faşistler şimdi kendilerinden olmayan herkesi devlet dışına itmeye başladılar. Devlet Bakanı Ahmet Kurtcebe Aiptemüçün, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mehmet Aydın bakanlıklara sivil faşist kadroları doldurmakla meşgul. Ulaştırma Bakanı Veysel Atasoy'un seçim bölgesi olan Zonguldak'a vali olarak, MHP iddianamesinde Türkeş'in tavsiyesiyle Siliir valiliğine getirildiği belirtilen (MHP iddianamesi, sayfa 244) Teşfik Başakar'ın atanması bir rastlantı değildir. Yeni atanan valilerin çoğunun, 1979'da atanmış oldukları ileri MHP'nin denetimine vermek için canla başla uğraşmış kişiler olduğu bilinen bir gerçektir.

Sokakta

ANAP'ın il ve ilçe merkezlerinin, belediyelerin faşist kadroların yuvalarına dönüşmesi-nin, "sarkık bıyıklı" gençlerin üniversitelerde

öğrencileri tehdit etmeye, gazete yırtmaya başlamasının (Cumhuriyet, 4 Nisan) ötesinde diğer bir önemli olguya da dikkat çekmek gerekmektedir. Geçtiğimiz Aralık ayında TÖB-DİER üyesi ilericiler bir öğretmen Ağrı'da kimliği belirsiz kişilerce öldürüldü. 5 yıllık cezasının bitiminde diktatörlük zindanlarından çıkmış olan Kenan Aras, "kimliği belirsiz" kişilerce katledildi, olaya intihar süsü verilerek istendi. Ocak ayında ise yine Ağrı'da, asteğmen olarak askerlik yapan ilericiler gençliğin temsilcilerinden M.A. Yardımcı alçak bir suikast sonucu şakağınan vurularak öldürüldü. Sessizce geçirilmeye çalışılan bu cinayete de intihar süsü vermek istendi. Halk hareketinin yığıt temsilcileri bir yandan cezaevlerinde yakılır, işkencelerde katledilirken, dışarda, sokaklarda da "kimliği belirsiz" katiller sessiz bir katliam yolundan yürüyorlar. Bunlar doğrudan MİT'e, CIA'ya bağlı asker-polis-sivil karması cinayet mangalarını ele veren ipuçlarıdır. Yarın grevci işçilerin, hak isteyen gençlerin, köylülerin, faşizme karşı direnecek her namuslu yurttaşın üzerine sürülecek faşist paramilitler vurucu örgütlerin ortaya çıkmasının ilk belirtileridir. Komünistleri, öteki ilericileri, yurtseverleri, demokratları kastederek "Böylelerinden gelecek olan belalar, mücerret-soyut- beddualarla defedilemez" (Said Bilgiç, Yeni Düşünce, 23 Şubat) diyen faşist kadrolar böylece işbirlikçi oligarşi tarafından somut işe yönlendiriliyor.

Cuntanın onayı olmadan yapılmıyacağı açık olan MHP tahliyeleri, Evren'i de imzasiyla uygulamaya sokulan son atamalar, içerde, dışarda yürütülen cinayetler; bütün bunlar neyi gösteriyor? Cuntayı sözde parlamentonun gölgesine çekip, ordunun daha fazla yıpranmaması için sıkıyönetimin adım adım kaldırılması planlayan işbirlikçi oligarşi, süngünün yerine faşist paramilitler çetelerin namusunu geçirmenin peşindedir.

Kutlu yoldaş TKP Merkez Komitesi 1. Pienumunda, "...bu çapulcular çetesi politik erki ellerinden bırakmak için herşeyi yapmaya kararlıdır. Çok kısa zaman içinde görüleceği gibi, Özal hükümeti de halka karşı en acımasız baskı ve sömürü yöntemlerinin başsavunucusu olacaktır" demişti. "Son çaremiz" dedi-kere, Özal'ın izlediği politikanın halka yıkımdan başka birşey getirmeyeceğini, onun desteğini kazanmak bir yana, ortak tepkisiyle karşılaşacağını çok iyi bilen işbirlikçi oligarşi, en örgütlü, en tantanalı göz boyama kampan-

Arkası 8. sayfa

Özal, 1983 Kasım'ında eğitimin paralı olmasını savunurken şöyle diyor: "Bu şekilde yapacağınız işin karşılığını alıyorsunuz". Basit bir biçimde söylenirken bu sözlerde söz konusu edilen, bir halkın geleceği demek olan gençliğin kaderiydi. Ve daha sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanlık mührünü eline alacak olan bu adam, eski patron alışkanlığıyla eğitimi satışa çıkaracaklarını açıklıyordu.

Bu satış işi aylardır kızıştırıldı. "Üniversiteler Amerikan sistemine geçiyor" başlığı altında Özal'ın paralı eğitim planı burjuva basınında yaygınlaştırıldı. Paralı eğitimin gerekçesi "devletin yükünü azaltmak" diye yutturulmaya çalışılırken, emperyalist silah tekel-lerinin milyonlarca dolarlık silah satışına Türkiye pazarı açıldı. "Yaşasın üniversitelerarası rekabet" çılgınlıkları YÖK'lü rektörler tarafından ayyuka çıkarılırken, bu rekabet üniversitelerdeki ilericiler, demokrat öğretim üyelerine karşı amansızca yürütüldü. Hangi üniversite, hangi fakülte YÖK'e karşı olan öğretim üyelerini daha çok, daha çabuk temizleyecek? İşte bu konudaki rekabetin sonucunu Bi-

Paralı eğitime hayır!

Ayşe ÇİMEN

lim ve Sanat Dergisi Nisan sayısında açıkladı. YÖK yasasının yürürlüğe girmesinden bu yana geçen 2,5 yıl içinde 1188 öğretim üyesinin üniversitelerden ayrıldığını belgeledi. Yalnız Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden ayrılan öğretim üyelerinin sayısı 246'yı buldu. 15 Mart 1984 günü Güneş'de gazeteci Melih Aşık, üniversitelerdeki öğretim üyesi açığının kapatılması için ODTÜ Rektörü Mehmet Gönübol'un başvurduğu yöntemi şöyle anlatıyordu: "Bu açığın kapatılması için avuçlar işadamlarına, gözler İngiltere, Amerika gibi ülkelere uzanıyor. Bir yabancı öğretim üyesinin yılda en az 25 milyon liraya malolacağı hesaplanıyor. 246 öğretim üyesinin açığının kapatılması, yaklaşık 6 milyar lira tutuyor... Ayrıca işadamları karşılığı olmayan işe neden para yatsınlar. Gönübol bu istekte bulunurken gerekçesi nedir? Aca-

ba işadamlarına, 'biz de karşılığında sermayedara sempati duyan ve size yararlı olacak gençler yetiştireceğiz' mi demek istemiştir... Otur a... Ayıbın bini bir para olduktan sonra..."

Üniversitelerde ne yapılmak istendiği çoktan bilmece olmaktan çıktı. Anayasa ve YÖK yasasıyla üniversitelerin özerkliğini tamamen kaldıran, faşist iktidarın borusunun öttüğü kuruluşlar haline getiren cuntanın attığı adım, şimdi Özal hükümeti tarafından tamamlanıyor. 1984 Eylülünde üniversitelerde paralı eğitime geçiliyor. Bununla da kalınmıyor. Orta ve lise öğreniminin de paralı olması gündemde. Milli Eğitim ve Spor Bakanı Vehbi Dinçerler; önümüzdeki yıl Anadolu İlselerinin paralı olacağını ilan ederken, tıpkı Başbakan Turgut Özal gibi tüccar ağızıyla halka akıl öğretiyor: "Çocuklarını Anadolu liselelerinde okutmak isteyen veliler şir-

ket, dernek veya vakıf kursunlar" diyor. Hükümet, yeni özel okullar açılmasını destekleyerek, parabalarına yeni kâr olanakları hazırlamayı planlıyor.

Böyle bir yönetimin halkın, onun gençliğinin eğitimi, geleceği için kaygıları olabilir mi? 300 bini aşkın lise mezunu genç, bu yıl da üniversitelere giremeyecek. Evren-Özal yönetimine ne gam! Onlar zaten binlerce öğrenciyi en küçük bahanelerle üniversitelerden atıyorlar. Gençlik için okul değil, zindan kuran, öğretim üyesi değil, gardiyan yetiştiren, bilim diye Amerikan savaş doktrinlerini yayayan faşist rejimin hükümetine meydan boş bırakılabilir mi?

Çocuklarını okutmak isteyen aileler, okumak isteyen gençler, "şirket, dernek, vakıf kurmak" değil, Cumhuriyet tarihinin bu en azıllı halk düşmanı hükümetine karşı direniş birliği kurmalıdır. Holdinglere muhasebeci yetiştirmek için değil, emekçi çocuklarının okuyabilmesi için! Amerikancı, ırkçı, halk düşmanı eğitim sistemine karşı ulusal demokratik, halktan yana eğitim için! Paralı eğitime hayır!

Ne için bekleyeceğiz?

Mehmet ERGÜL

Özal, 24 Ocak 1980 günlü "ekonomik istikrar paketi"ni sunarken, "üç-dört yıl dişimizi ve kemerleri sıkarsak köşeyi döneceğiz" diyordu. Cuntanın başı Evren, 28 Mart 1981 günlü Alaşehir'de yaptığı konuşmada, "bu ekonomik sıkıntıya bir-iki sene daha katlanmak zorundayız" dedikten sonra şunları ekliyordu: "Eğer alınan tedbirlere milletçe yardımcı olursak, bu süre daha da kısalabilir."

"Bir-iki yıl" dediler, "üç-dört yıl" dediler. Süngü zoru, zulüm, katmerli vurgun, yalan ve demagoji altında bu süre çoktan geçti. "Enflasyonu, fiyat artışlarını aşağı çekeceğiz" dediler. Ne oldu sonunda? Sonunda halkı soyup soğana çevirdiler. Fiyat artışlarını değil ama, halkın üzerinde nesi var, nesi yoksa çekip aşağı indirdiler.

TEMEL YİYECEK MADDELERİ FİYATLARI (TL)

	1 Ocak 1980	1 Nisan 1984
Ekmek (Kilo)	15.63	100
Un	20	130
Çay	100	1000
Şeker	18	111
Et	235	1100
Tereyağ	300	1100
Zeytin	150	540
Yumurta (Tane)	6	25

24 Ocak 1980'de 1 Amerikan doları 47 liraydı. Şimdi resmi kurda 325 lira... Türk lirası, Amerikan doları karşısında yaklaşık 6 kat değer yitirirken, ekmek fiyatları da dört yılda yaklaşık 6 kat arttı. Buna karşılık asgari ücret son dört yılda yalnızca 4 kat arttı. Ortalama ücretler de daha çok değil. Yani, sonuçta emekçilerin satın alma gücü yarı yarıya azaldı.

24 Ocak kararlarından sonra batan şirketleri kurtarmak için devlet hazinesinden holdingçi patronlara aktardıkları para, toplam 470 milyar liradır (Cumhuriyet, 24 Kasım 1983). Yine özel bankalarda toplanan ve şimdi "şüpheli alacaklar" kaleminde gösterilen 700 milyar lira da holdinglerin kasasına girmiştir.

Bir yılda yalnızca Vehbi Koç'un kullandığı kredi miktarı 180 milyar, Sabancı'nın ise 225 milyar liradır (Milliyet, 31 Temmuz 1983).

Bu dönemde yalnızca Banker Kastelli'nin net kazancının 1 milyar lirayı bulduğu günler olduğunu kendisi söylüyor. Bu para, o zamanki asgari ücretli bir işçinin günlük ücretinin 2,5 (iki buçuk) milyon katıdır.

Doğru dürüst bir tek yatırım yapmadılar, bir tek büyük sanayi tesisi açmadılar. Ama yalnızca bir yılda 65 yeni cezaevi, 8 ilde Devlet Güvenlik Mahkemeleri adı altında yeni terör mahkemeleri kurdular. Dört yılda kamu kuruluşlarına tek bir işçi almadılar. Onbinlerce işçiyi sokağa attılar. Ama yalnızca 1983 yılında polis sayısını 13 bin (Güneş, 13 Haziran 1983) artırdılar. Bugün Türkiye'de 51.600 polis var. "Şimdi bu sayıyı 85 bin daha artırıp 136 bine çıkaracağız" diyor-

lar (Güneş, 4 Temmuz 1983). Ordudaki asker ve subay sayısı 834 bine ulaştığına göre, asker-polis "güvenlik gücünü" toplam bir milyon kişi dolayında olacak. Sendikacı işçi sayısı ise yaklaşık 2 milyon. Yani iki sendikacı işçiye bir asker ya da bir polis düşüyor.

Özal hükümeti, yerel seçimlerden önce "gecekonduya tapu" dedi. Seçimden sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Beşiktaş'ta yüzlerce gecekonduyu, İzmir'in Karşıyaka semtinde Balatçık'ta 70 gecekonduyu buldozerlerle yerle bir ettiler. Tapu da ne söz? Osmanlı'nın Rızalye Mahallesi'nde ellerinde tapusu olan 3500 gecekondu sahibine, şimdi "toptan boşaltın bu mahalleyi" diyorlar.

12 Eylül 1983 günlü radyo-televizyon konuşmasında Evren, "rüşveti önleyemedik ama önemli ölçüde azalttık" derken, halkın gözünün içine baka baka yalan söylüyordu. 14 Kasım 1983 günlü Amerikan Time dergisi, cuntanın Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın "dünyanın en zengin en generali arasında 7. sırada yer aldığını" yazıyor, Şahinkaya'nın Miami'deki villasına varınca dek ABD'deki mal varlığının dökümünü veriyordu. Time dergisinin bu sayısının Türkiye'ye sokulması yasaklandı (Hürriyet, 9 Aralık 1983).

13 Mayıs 1983 günlü Evren, Kırklareli'nde yaptığı konuşmada "artık temiz kişiler politikaya girecek" derken, aynı günlerde emekli general Sunalp, partisinin ilk merkezini Ankara'da Cinnah Caddesi, 40 numarada başkentlin Mafya babası Kemal Horzum'un işyerine (söz batakhaneli anlayınız) kuruyordu. Anavatan Partisi'nin gecesinde ise, ihale mafyasının başı "İnci Baba" (Mehmet Nabi İnceler) etrafa yüzbinler saçıyor-du.

Su Evren-Özal "devr-i saltanatı"nda "vergi rekortmeni" diye, "en saygıdeğer iş adamları" diye tanıtılanların listesine bir bakınız: Özal hükümetine dört bakan veren ENKA Holdingin başı Şarık Tara birinci... Kaliforniya Mafyası Bechtel tekellin Ortadoğu'daki taşarону, "Biz yabancı menşeli olmayan bir yabancı sermayeyiz" (Milliyet, 1 Mart 1982) diyen Şarık Tara... 300 milyon liralık suni ipliği iki musevi iş adamıyla birlikte kaçak yurda soktuğu için göz altına alınan, daha sonra Milliyetçi Demokrasi Partisi'nden Bursa adayı olan Ali Osman Sönmez ikinci ... Vergi rekortmenleri listesinin dördüncü sırasında İskenderunlu gemi acentası Lionel Makzume yer alıyor. Yeğeni Semir, oğulları Ronald ve Raymond Makzume ile birlikte gemileriyle 1978 yılında 2500 tabancayı yurda sokan silah kaçakçısı. 400 milyarlık silah kaçakçısı Nejat Söyler ile ortak iş gören kişi. Geçen yıl 129.

sırada olan Kemal Horzum ise bu yıl 7. sıraya yükselmiş durumda.

Kendileri yazıyorlar, kendileri söylüyorlar: "Bugün Türkiye'de 3 milyon liraya kadar olan rüşvet, rüşvet değildir. Bahşıştır ya da hediyedir. Rüşvet, 3 milyon liradan başlar".

Son on yılda, özellikle 24 Ocak 1980 "ekonomik istikrar tedbirleri"nden sonra, ülkede her türlü yozlaşmanın yanısıra fuhuş da alabildiğine artmıştır. Kayıtlı genelev kadınlarının sayısı, tam 19 kat artarak 238 bine yükselmiştir. Bar ve pavyonlarda çalışanlarla birlikte, devletten resmi belgeli fahişe ve konsomatrislerin sayısı 360 bine çıkmıştır (Hürriyet, 15 Mart 1984). Kayıtlara geçmemiş fahişeler ve geçim zorluğundan ötürü zaman zaman vücutlarını satmak zorunda kalanlar bu sayının içinde değildir. Bu 360 bin kadının büyük bir bölümü 18-25 yaş arasındadır ve emekçi kökenlidir. Bu rakam, o yaştaki toplam kadın nüfusunun yüzde 10'u dolayındadır.

Özal'ın 24 Ocak kararlarından, generallerin 12 Eylül darbesinden dört yıl sonra ülkemizin içine sürüklendiği nokta işte budur.

Şimdi Özal "köşeyi dönmek için" en az on yıl daha "sabır" diyor, "meşakkate katlanmaya devam" diyor. Ne için? Bu kırk haramiler çetesi har vurup harman savururken, on milyonlarca emekçi daha beter açlıktan sürsün diye mi? Ülke boydanboya bir batakhaneye dönsün diye mi?

dıklarından yakınıyorlardı. Hükümetin sözkonusu açıklamalarından sonra Diközü'lü pancar üreticileri kimbilir kaç ay daha beklemek zorunda kalacaklar? Ama yalnız Diközü'lüler mi? Yalnızca pancar üreticileri mi? Tahıl üreticileri, fındıkçılar, ayçiçeği ekicileri, çay üreticisi köylüler, hepsi, sırada bekliyorlar.

Ama artık köylü daha fazla beklemek istemiyor. Bunu bu yıl açılan bütün piyasalarında ortaya koydu, öfkesini dile getirdi. Şimdi köylüler seslerini daha güçlü yükseltmelidir. Emekçi köylünün bu çıkışlarını işçi sınıfı tümüyle

destekliyor, destekleyecektir. Öte yandan köylülerin çıkarları da, TKP Programı'nda belirtildiği gibi, onların "işçi sınıfıyla başlaştıkça içine girmesini zorunlu kılıyor."

Köylüler sesinizi daha da yükseltin. Hükümeti protesto edin! İşçi sınıfı ve partisi TKP sesinize kendi sesini katmanın yolunu bulacaktır. Sizinle birlikte sonuna dek yürüyebilecek tek güç işçi sınıfıdır ve onun partisi TKP'dir. O'nun kızıl bayrağını köylerde sizler dalgalandıracağınız. Bu bayrağa daha etkin biçimde sahip çıkın! Örgütlenin, savaşın!

Köylüler sesinizi yükseltin!

Koray ANTER

Faşist cuntanın sivil mantosu olan Özal klişinin ağızından düşürmediği "Ortadirek" demogöşüninin içyüzünü sergilemek için, onun geniş halk kitleleri karşısındaki somut tutumuna, kimlerden alıp kimlere verdiği bakmak gerekir.

Üretici köylüler, ülkedeki emekçi kesimin en yığılmal katmanlarının başında geliyor. Ve aynı zamanda da, Özal'ın koruyucusu olduğunu öne sürdüğü "Ortadirek" in tabanını oluşturuyor. Ne ki, üretici köylülere karşı hükümetçe izlenen politikalar Evren-Özal klişinin ağızından dökülen sözlerle hiç mi hiç bağdaşmıyor.

"Taban fiyat", "baş fiyat" olayının içyüzünü emekçi köylüler kadar hiç kimse bilemez. Ege bölgesi bütün üreticileri "bu yılki piyasanın bugüne kadarki en kötü piyasası" olduğunu söylediler. Ardından, Doğu Karadeniz Ekici Tütün Piyasası'nın açılışından sonra Samsun Ziraat Odası Başkanı Ş. Yücel "Ari tekrar bizi soktu, bütün üreticisi gübre zammına rağmen 25 Mart'ta da bu iktidara itimat göstermiş, ancak gösterdiği itimada karşılık ikinci kez beli kırıl-

mıştır" dedi. Seslerine, isteklerine boyalı basın hiç yer vermediği Muş, Bitlis, Van bütün üreticileri "Bu fiyatlarla biz seneye yeni bütün hiç yetiştiremeyiz" diyorlar.

Yakında açılacak olan hububat piyasalarında da üreticileri bekleyen sonucun farklı olmayacağı şimdiden belli oluyor. Özal, Toprak Mahsulleri Ofisi subvansiyonlarını kaldıracağını da açıkladı. İşin bir başka yanı da böylesine zavallı olan bu kapkaççı fiyatların bile üreticiye ödenmediği... Subat ortalarında yapılan resmi açıklamalara göre devletin üreticilere 50 milyar borcu var. Peşin ödeme konusunda kaç kez söz veren başbakanla, bakanla adeta alay ediyor bu açıklama... Şimdi ise üreticiye olan tüm borçların 20 Mayıs'a kadar ödenmesini yine aynı hükümet açıklıyor. Geçtiğimiz günlerde yapılan bir başka açıklamada ise pancar üreticilerinin paralarının Mayıs ayında nakit olarak değil, bono olarak ödeneyeceği belirtiliyor. Oysa, örneğin, Diközü pancar üreticileri daha geçen yıl Nisan ayında pancar paralarını 30 aydır alama-

Hakkımızı söke söke alacağız

İzmir'den bir grup işçi

Geçen ay İzmir'de yapılan bir konferansta, Türk-İş'in sendikall özgürlükleri yokeden gerici yasalar konusundaki görüşlerini yakından görmek olanağına bulduk. Konferansta, işçi düşmanı yasaları savunmada, holding profesörleri ve Türk-İş yönetimi adeta birbirleriyle yarıştılar. Ama işçilerden gelen yoğun tepki karşısında, Türk-İş yöneticileri yasaların "aksayan yönleri"nin nasıl değiştirilebileceğine de değinmek zorunda kaldılar.

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir'e göre, yasadaki aksayan yönler varsa, bunu çözümlemenin tek yolu vardır: "İşverenler önce holdinglerimizden vazgeçip önce Türkiye demelidir." Kaya Özdemir bu sözleriyle ne demek istiyor? O da bal gibi biliyor ki, patronların tatlı kârlarını bırakıp ülke çıkarlarını gözettilerle hiçbir zaman görülmemiştir. Biz Mussolini ve Hitler gibi faşistlerin "milli birlik"

Arkası 9. sayfada

"Sosyal demokrasi nedir?" "Nasıl sosyal demokrat olunur?" "Gerçek sosyal demokrat parti hangisidir?" Demokrat, ilerici, sol eğilimli yurttaşlar uzunca bir süredir biraz ilgi, biraz da şaşkınlıkla böylesi sorular çevresinde yürütülen bir tartışmayı izliyorlar. İlgi, sosyal demokrasinin Türkiye'nin her derdine deva sırlı bir ilaç gibi tanıtılmasından, şaşkınlık ise çimsenin bu sosyal demokrasinin nasıl bir şey olduğunu açık ifade etmemesindendir.

Söz konusu olan gerçekte nedir? Bu tartışma, eski CHP kadrolarını saran bu sosyal demokratlaşma tutkusu nereden kaynaklanmaktadır? Altında kimin, hangi çıkarları yatıyor? Bu süreçten nasıl bir sonuç çıkabilir?

Bir kere sosyal demokrasi tartışmasını gündeme getirenler, bu kavrama sahip çıkanlar, eski CHP kadroları olduğuna göre, bu olgu herşeyden önce eski CHP'nin politik çizgisinin iflas etmiş olduğunun açık bir kanıtıdır. CHP'nin eski çizgisi iflas etmiş olmasaydı, CHP'li kadrolar yeni bir arayış içine girmezlerdi. Ne var ki, bunlar burada önemli bir yönetsel yanlış yapmaktadırlar. CHP'nin politikasının yaşamın gerçekleri karşısında niçin başarılı bir sınav veremediği sorusuna yanıt aramamaktadırlar. CHP muhalefette de, iktidarda da, kendi programında yazılanlara bile niçin sadık kalmamıştır? Seçmenlerine verdiği sözleri niçin tutmamıştır? Faşist terörün tırmanışı ve 12 Eylül devirmesi karşısında niçin çaresiz kalmıştır? CHP niçin çeşitli fraksiyonlara bölünmüştür?

Geçmişin eleştirisi yapılmadan bu ve benzeri soruların yanıtı bulunmadan, yeni arayışlar içine girilmesi, "sosyal demokrat olduk" denilince, hiç bir sorun kalmayacağını sanılması büyük bir yanılgıdır. Çünkü CHP'nin 12 Eylül öncesindeki başarısızlıklarına yol açan nesnel ve öznel etmenler bu partinin mirasçısı olduklarını belirtenlerin yarın yeni bir düzeyde yeniden karşılarına çıkacaktır.

Bizce, CHP çizgisinin iflasının altında yatan temel etmen, Türkiye kapitalizmindeki yapısal bunalım temeli üzerinde hızla derinleşen sosyal, sınıfsal çelişkiler ve hızlanan sınıfsal ayrışmalar koşullarında, çıkarları karşıt sınıfları uzlaştırma, sosyal barış içinde birarada yaşatma saplantısıdır. Bu, bu partiye damgasını vuran burjuvazinin ulusal reformist kolunun, işbirlikçi oligarşi ile işçi sınıfı arasındaki bu ara unsurun doğasıyla bağlıdır.

Şimdi yeni arayışlar içinde olan eski CHP kadroları bu saplantıdan kurtulabilmişler midir? Onların bu arayışlarında Batı Avrupa sosyal demokrasisine yönelmeleri, onun geliştirdiği anlayışlara sarılmaları kurtulamadıklarını gösteriyor. Sosyal demokrasi de, kapitalizmde iki karşıt sınıfın çıkarlarının uzlaştırılmasının olanaklı olduğu, böylece sömürsüz ve adaletli bir toplum düzenine ulaşabileceği varsayımından yola çıkar.

Sosyal demokrat bir hareket mi oluşuyor?

Bu benzerlik şimdi Türkiye'de sosyal demokrat bir hareketin oluşmakta olduğunu mu gösteriyor? Batı'da sosyal demokrasi işçi hareketinden çıkmış, onun içinde örgütlü bir politik harekettir. Kapitalizmin işçi hareketini kaçırmazlıkla yönettiği sosyalizmin, devrim yoluyla ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyete geçmesiyle değil, reformlar yoluyla ve özel kapitalist mülkiyetin varlığı koşullarında kurulabileceğini savunan bir akımdır. Burjuva ideolojisinin işçi hareketindeki, onun maddi ve sosyal bakımdan görece iyi durumdaki kimi kesimlerinin bilincindeki yansımalarıdır. Emperyalist ülkelerde tekelci burjuvazinin, kapitalist yeniden üretimin genişleme dönemlerinde işçi sınıfının belli kesimlerine kimi ödünler verebilmesi sayesinde yaşayabilen bir akımdır.

Bizde bugünkü sosyal demokrasi tartışması, sosyal demokrat yönelim işçi hareketi içindeki bir gelişme değildir. Tam tersine ulusal reformist burjuvazinin kendi politik hareketine işçi sınıfı içinde bir taban oluşturma ve sosyal demokrat politik şiarlarla, düzen karşıtı sosyal hareket üzerinde yitirdiği hegemonyayı yeniden ele geçirme çabasıdır. Elbette ülkenin somut politik koşulları, sosyal katmansal, grupsal, kişisel çelişki ve sürüşmeler, farklı politik deneyler ve dış ilişkiler, farklı parti kuruluşlarına yol açıyor. Ama genel olarak sosyal de-

Burjuva reformizminin bunalımı ve yeni bir arayış

N.GÜREL

makrosi yönelimi Türkiye'de işçi değil, burjuva bir nitelik taşıyor.

Türkiye'de geçmişte de kendine sosyal demokrat diyenler çıkmıştır. Ama egemen güçler, işçi sınıfı içinde hali vakti görece yerinde genişçe bir tabaka oluşturacak ekonomik olanaklara hiçbir zaman sahip olmadıkları için, güçlü bir sosyal demokrat hareket de oluşmamıştır. Egemen güçler işçi sınıfının savaşımını her zaman açık baskı ve zorbalıkla ve kendi türettikleri sendika ağaları aracılığıyla denetim altında tutmaya çalışmışlardır. Sendikal hareketi yer alan CHP'li sendikacıların sıralarında sosyal reformist ideolojinin etkisi olmamış değildir, ama böylesi gruplaşmalar, sınıf savaşımının sertleştiği koşullarda her seferinde bölünüp parçalanmışlar, sözcülerinin bir bölümü sendika ağalarının yanında saf tutarken, bir bölümü de sosyalist harekete yönelmişlerdir.

Niçin somut konuşamıyorlar?

Bugün de durum farklı değildir. Türkiye kapitalizminin bugün işçi sınıfı içinde sosyal demokrat bir hareketi finanse etme olanakları hiç yoktur. Şimdi de sözkonusu olan, işçi hareketi içinde sosyal demokrat bir hareketin oluşması süreci değildir, işçi hareketi dışındaki, kimi burjuva güçlerin sosyal demokrat olma istemeleridir. Politik etkilerini ancak bu yolla arttırmaklarını düşünmektedirler.

Ne var ki, bugün sosyal demokrasi üzerine bol bol yazıp konuşanların hiçbirisi, Türkiye'de sosyal demokrasinin nasıl bir somut programa sahip olması gerektiği, "sosyal demokrat bir düzen" in nasıl olacağı konusunda açık bir anlayış getirememektedir. Bunlar gözlerini Batı sosyal demokrasisine çevirmekte, onun geliştirdiği anlayışları incelemekte ve Türkiye'ye aktarmak istemekte, ama sonuçta net olmayan, bulanık, her isteyen istediği yere çekebileceği çelişkili görüşler ortaya çıkmaktadır.

Bu doğaldır. Bir kere bugün Batı'da sosyal demokrat hareket derin açmazlarla karşı karşıyadır. Kendi içinde bölünmüştür. Sağ sosyal demokratlar devlet tekel kapitalizmini reel sosyalizme karşı savaşında dünyadaki yeni koşullara uydurma çabasında, emperyalizmi aktif savunan bir politik hareket haline gelmiştir. Kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesi, sosyal demokrat anlayışı genel olarak bir bunalım içine sokmaktadır. Sosyal demokratlar iktidara geldikleri hiçbir ülkede savundukları "demokratik sosyalizm" bir yana, yığınlarla vadettikleri reformları bile dosdoğru gerçekleştirilememişlerdir. Örneğin, sosyal demokrasinin yarattığı bir cennet olarak tanımlanılan İsveç'te bile işsiz sayısı bugün sürekli artmaktadır. 1982'de % 3 olan kayıtlı işsiz sayısı bu ülkede 1983'de % 3,3'e çıkmıştır. Şimdilerde "Türkiye'de sol ancak sosyal demokrat olursa gerçek bir güç olabilir" diyen ve Batı sosyal demokrasisini öven kitaplar yazan İsmail Cem bile, bu sosyal demokrasinin açmazını ister istemez itiraf etmektedir. İsmail Cem kendisiyle yapılan bir röportajda sosyal demokrasiyi "üretimi yönlendiren, kontrol eden ve üretimde oluşan değer (burası çok önemli) büyük bir bölümüne el koyan, bunu paylaşan (daha az eşitsizlik) bir model" olarak tanımladıktan sonra şöyle demektedir: "Batı ekonomilerinin üretim aşamasında karşılaştıkları sorunlar son 7-8 yıldır sosyal demokrasinin paylaştırıcı fonksiyonuna olumsuz etki yapıyor. Üretim olmayınca paylaştırmada da önemli sorunlar çıkıyor." (Nokta dergisi, 9-15 Nisan 1984)

Yeni ama, sosyal eşitsizlikleri ortadan kaldırmayı değil, yalnızca azaltmayı amaçlayan bu "model", bugün gelişmiş kapitalist ülkelerde bile bu işlevini yerine getiremiyorsa, acaba ekonomisi yapısal, süregelen bir bunalım içinde olan Türkiye'de nasıl olup da bir işlev görebile-

lecek? Halkımıza sosyal-demokrasiyi bir umut gibi göstermeye çalışanlar bu soruya ciddi bir yanıt vermek zorundadırlar. (Kaldı ki, işçi sınıfımızın, halkımızın gerçek çıkarları, yalnızca sosyal eşitsizliğin azaltılmasında değil, tümünden yok edilmesindedir. Bu ise ancak, bir dizi sosyalist ülkenin pratiğinde kanıtlandığı gibi, üretim araçlarındaki özel mülkiyete son verilmesiyle olanaklıdır. Paylaşım ilişkileri her zaman üretim ilişkilerinin sonucu, türevidir.)

Gelişmiş kapitalist ülkelerde bile derin açmaz ve çelişkilerle karşılaşan sosyal demokrasi anlayışı, Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ve görece geri bir ülkeye aktarılmaya çalışıldığında, çok daha büyük açmaz ve çelişkilerle karşılaşır. Çünkü burada söz konusu olan yalnız iki karşıt gücün değil, emperyalizmin, işbirlikçi oligarşinin, ulusal reformist burjuvazinin ve işçi sınıfının, tümünün çıkarlarını uzlaştırmaya çalışmaktır. Bu temelde bir reformlar programı oluşturmaktır. Bu hiç başarılamaz. Bu nedenle de, bugün asıl kendisinin gerçek sosyal demokrat olduğunu öne süren parti ve çevrelerin hiçbirisi, açık, somut, inandırıcı bir program ortaya koyamamaktadır.

Yol ayrımı kaçınılmazdır

Oysa bugün halk yığınları şu sorulara ivedi, açık ve somut yanıtlar istiyor: Türkiye faşist diktatörlükten nasıl kurtulur? Demokrasiye gerçekten nasıl geçilir? Türkiye'nin ABD yönetiminin maşası olması nasıl önlenir? Ulusal güvenlik nasıl sağlanır? İMF dayatmaları, "işbirlikçi" holdinglerin vurgunları kader midir? İşsizlik belasıyla nasıl baş edilir? Ucuzluk nasıl sağlanır? Kürt halkı üzerindeki baskılara nasıl son verilir?

Halkı bu soruları sormaya yönelten derin nesnel çelişkiler, yarın onu kaçınılmazlıkla somut eylemlere atılmaya da yönlendirecektir. Bıçak artık kemiği de kesmektedir.

O nedenle bugün sosyal demokrat anlayışta kendileri için bir çıkış yolu arayan politik güçler, çok kısa bir süre içinde bunun bir çare olmadığını görece ve kendilerini somut bir yol ayrımında bulacaklardır:

Burada bir yol, emperyalizme bağımlılık ilişkilerinde, işbirlikçi oligarşinin "serbest piyasas"ında ve diktatörlük anayasasında yapılacak kimi "düzenlemeler" ile halkın sorunlarının çözülebileceğini savunan emperyalizm yanlısı bir reformizme gider. Emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi böylesi bir reformizmi halkın yükselcek hareketini şaşırtmada yararlanacakları bir olanak olarak görüyorlar.

İkinci yol, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığı, tüm halklarla dostluk ve dayanışmayı, işbirlikçi oligarşiye karşı halkın refahını, faşizme karşı Türk ve Kürt tüm yurttaşlar için eşit, kısıtsız demokratik hak ve özgürlükleri savunan, işçi hareketine, öteki sol güçlere dost olacak devrimci demokrat bir akıma açılır.

Biz birinci yönde her eğitime ve işçi hareketine sosyal reformizmin sızdırılmasına karşı ideolojik-politik savaşımı sürdüreceğiz, eski CHP'nin bugünkü mirasçılarının sıralarındaki barış ve yumuşama, demokrasi, ulusal bağımsızlık doğrultusundaki her çabayı koşulsuz destekleyeceğiz. Evren-Özal ikilisinin, yarın bunlar üzerinde de daha artacak olan baskıları karşısında onları yalnız bırakmayacağız.

**TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜ BİR
TKP'NE İHTİYACI VAR!**

1 Mayıs'ta savaşımı güçlendireceğiz

Başı 1. sayfada

İşçiler bu büyük ideali, gün sekiz saat çekic salladıkları pres, torna takımları arasında, dokuma tezgâhlarında, yüksek fırınların kavrurucu havasında, binlerce, onbinlerce manifaktürden kalma izbe imalâthanelerde (küçük burjuva sosyalizm "modeli" yaratıcıları gibi masa başında değil) kanter içinde kavramaktadırlar. Cehalete itilen, bin bir türlü propaganda ve reklâm cambazlığı ile uyuturulmaya çalışılan Türkiye işçi sınıfına, gerçik üniversitelerin, akademilerin kapısı hep kapalıdır; ama her fabrika, her imalâthane, her direniş, her grev onun okuludur.

Sorun, işçi sınıfını -şimdi burjuva üniversitelerine musallat olan YÖK-çülerden bin kere daha zararlı-sahte öğretmenlerin eline bırakmamak, her fabrikada, her imalâthanedeki, her direniş ve grevde, işçilerin kendi öğretmenlerini, Marksizm-Leninizmle silâhlanmış proleter propagandacılarını, ajitatörlerini daha büyük bir azimle yaratmaktır.

Sosyalizm din değildir. İşçi sınıfının yüzüne kapatılan bilimin, dünya-yı anlama ve değiştiriminin yol ve yöntemlerinin kapısını işçilere sosyalizm açıyor. İşçilerin masala, boş vaatlere, ütopyalara karnı toktur. O nedenle onlara "demokratik", "insancıl" sözde sosyalizm modelleri çizilenler geleceği yoktur.

Sosyalizm, artık, tipik şu torna tezgâhı kadar gerçekliktir. Vardır. Gelişip güçlenmekte, insanlığın yaşamından sömürüyü, eşitsizliği, ulusal ezginin her türünü çıkarıp atmakta, herkese konut, herkese iş, herkese eğitim ve kişiliğini çok yönlü geliştirme olanakları vermekte, sosyalizm; köyü bin yıllık uykusundan uyandırmakta, onu kente bağlamakta, dahası, yeryüzünün ilk kez gökyüzüyle bağlama şerefini elinde tutmakta, en önemlisi, insanlığın çağlar boyu duyduğu en büyük özlemini, dünyada kalıcı bir barış, tam bir silahsızlanma özlemini ilk kez ulaşılabilecek bir amaç durumuna getirmektedir. İşçilere "İşte bizim geleceğimizin aynası budur, bu aynada müreffeh, bağımsız, adaletli Türkiye'yi yansıyor" dediğinde, onlar bizi, uydurma sosyalizm modellerinden bin kere daha kolay anlayacaklardır. Şimdi tezgâh başında zorla çalıştırılan işçilere, Moskova'da, Havana'da, Berlin ve Hanoi kentinde, Prag ve Budapeşte'de, Sofya ve Varşova'da 1 Mayıs alanlarının nasıl şenlendiğini, özgürlüğün mavi tulumlarla nasıl milyonluk ordusuyla sokakları cınlattığını hatırlatalım. Her 1 Mayıs'ı işçi bizi pek iyi anlayacak, bir kere daha 1 Mayıs günleri geldiğinde, artık "ne yapacağımızı öğrendik" diyecektir.

İşçi sınıfı, onun komünist öncüleri, bir avuç işbirlikçi oligarşi dışındaki tüm halkın biricik öncüsü ve umududur. Onların çıkarı işçi sınıfıyla sarsılmaz bir işbirliğine girmektedir. İşçiler büyük sermaye adına general-lerin saldırısına uğradıkça, Türk-İş yöneticilerinin hıyanetiyle karşı karşıya geldikten, sendikaları dağıtıldıktan, geçici olarak grev çadırlarını söküp, 1 Mayıs alanlarından fabrikalara çekildikten bu yana, tüm halk elinde avucunda ne kalmışsa, tümünü yitirmeye başlamıştır.

Şimdi dikkatler, her geçen gün daha fazla, "ola ki demokrasi çıkar" diye üç yıldır gözlenen cunta parlamentosunun kapısından, fabrika kapılarının çevrilmekte, namusu her aydın, her emekçi, her genç işçi sınıfının bu gidişe "dur" diyeceği anı beklemektedir.

Türkiye işçi sınıfı bu görevi yerine getirecek güçtedir. Bunun temelinde, her biri tepeden aşağıya kadar bunalım içinde sarsılan tüm burjuva, küçük burjuva siyasal güçlerinden farklı olarak, sıralarını sürekli pekiştir-

Zindandakiler bizden...

Başı 10. sayfada

rın bir saldırıda bulunması her an olasıdır. Bunun mahkeme heyetine ve kamuoyuna duyuruyoruz" demişlerdi. Bu durum hala değişmemiştir. Son duruşmada mahkeme başkanı, "sağcı ve solcu tutukluların koşullarının ayrılmayacağı"nı, tutukluların "doğsca ve kardeşçe birarada yaşamaya alışmaları açısından bunun gerekli olduğunu" sert bir dille söyledi.

Bu tür girişimlerde, tutuklu yakınları genellikle 30 ila 60 kişilik gruplar oluşturuyor. 100 kişinin bir araya geldiği de oluyor. Zamanla kimilerinin hastaneye kaldırılması, her şeyin defalarca denendiği duygusu, çaresizlik grupların parçalanması ve küçükmesini körüküyor. Buna rağmen tutuklu yakınları direnenleri yalnız bırakıyorlar.

Tüm bu yapılanların amaca ulaşmak için yeterli olmadığı açıktır. Ama tutuklu yakınlarının bu girişimleriyle zindanların boşaltılması savaşımına çok şey kazandırılıyor. Türkiye'de ve dünyada bir kamuoyu yaratıldı. Konu Millet Meclisi'ne getirildi. Af konusu canlı tutuluyor. Açıklaması ne kadar iki yüzlü ve sahtekarca olursa olsun, durumu incelemek üzere bir komisyonun kurulması sağlandı.

Şimdi, değişen Mamak cezaevi müdürü kendisinin cezaevi yönetmeliklerinin dışına çıkmayacağını, ama bu konuları tutuklularla görüşmeye de yanaşmayacağını söylüyor. Ama duruşmalarda, görüşmelerde dile getirilenler baskı ve insanlık dışı uygulamaların devam ettiğini gösteriyor.

25 Mart perşembe günü Barolar Birliği Sıkıyönetim Komutanı ile görüşmek üzere üç avukat görevlendirildi. Sıkıyönetimin heyete verdiği yanıt şu oldu: "İçerde tüm görevliler değişti. Ceza ve tutuklevleri yönetmeliği dışında bir davranış zaten yapılmamaktadır. Bizim tu-

tuklularla görüşme yapmamız anarşiye teslim olmak demektir." Sıkıyönetim bu sözleri ederken, içinde süren uygulamalardaki tek değişiklik, açık grevdenekileri açtıkları copla dövmeye cesaret edememeleri, "Hani Mamakta sopa mı var?" sözleriyle, tekmeleri dövme-leri olmuş. 200 metrelik uzun bir koridoru su ile doldurup, revire götürüyoruz diyerek açık grevdenekileri bacaklarından tutup başları yerde suyun içinde tüm koridor boyunca sürükleyorlarmış. Bitkin tutukluları revirin kapısında cesetler gibi üst üste yığıp saatlerce bekletiyorlarmış. Yine duruşmada da dile getirildiği gibi görevliler koşullara dalıp yatakları söküyor, dağıtıyor, üzerine camaşırıları ve re-çel, yağ, dişmacunu ne bulurlarsa döküp harman yapıyor, koşusu toza dumana boğuyor ve ortalgı cehenneme çevirdikten sonra çekip gidiyorlarmış.

Gelen haberlere göre direnişler boyunca, kaçakçılar ve kimi sağcı tutuklularda devrimci-ler karşı bir saygı doğmuş. Kimi sağcı tutuk-lular görevlilerin kendilerine "İçerde olay ya-ratın, biz de solculara saldırırız" dediklerini, kendilerinin kabul etmediğini, dikkatli olun-masını önceden söylemişler. İlericiler, kaçak-çı vb. tutukluların bu tutumlarının ardında yatan gerçek nedenin kendi çıkarlarını düşün-meleri olduğunu farkındalar. Bunlar şimdi-yeye kadar idareye ve görevlilere yaranmaktan elde etmedikleri kadar çok yeni hakkı ilercii tutukluların direnişleri sonucu kazandılar.

Şimdi son gelen haberlere göre, 11 Nisan'da İstanbul Metris ve Sağmalcılar'da da direniş başlamış. Daha başka yerlerde de arkası ge-lebilir. Bu insanlık dışı baskı ve zulüm bitme-dikçe direnişler de bitmez.

Sonuç olarak, direnişçilerin morali yüksek, haklarını almada kararlılar. Bizden de çok da-ha fazla çaba harcamamızı istiyorlar.

ren bir partiye sahip olması yatıyor. Komünistler, kapitalizm tarafından bölünüp, parçalanmış, politika dışına, yozlaşmaya itilmeye çalışılan mil-yonlarca işçiyi, emekçiyi, halk yığınlarını birleştirmek için elden geleni yapıyor. 1 Mayıs'ta, işçi sınıfının önünde çözüm bekleyen temel görev budur. TKP, en geniş yığınların birleştirilmesi için, çekirdeği sol güçle-rin birliğine oluşturulacak olan ulusal demokratik güçlerin cephesi ve diktatörlüğe karşı çıkan bütün muhalefet partilerinin ortak eylemini savunuyor.

Selam olsun diktatörlük altında 1 Mayıs'ı kutlayan işçile-re, köylülere, aydınlara, gençlere!

Selam olsun zindandaki yurtseverlere!

Hak verilmez...

Başı 1. sayfada
ama, işte, sosyal patlama" diye laf geveliyor.

Oysa savaşmak gerek! 1978 yı-lında ortalama işçi ücreti şimdiler-lerin pek geçerli olan ölçüsüyle, 8 dolara denk düşüyordu. Bugün diktatörlüğün dördüncü yılında 3 doların altına düştü. İşçi ücretleri son bir yılda % 20, son dört yılda toplam % 50 oranında ge-riledi. İMF ile imzalanan her yeni Stand-By anlaşması yalnızca işçi ücretlerinin biraz daha düş-mesi anlamına gelmiyor, artık bu anlaşmalar, işçilere grev hakkı-nın tanınmayacağı yolunda İMF'ye verilen güvenceleri de içeriyor. Şimdi tekellerin örgütleri TİSK ve MESS, tek tek patronların kendi iradeleri ile sendikaların toplu sözleşme yapmasını bile yasaklamak istiyorlar.

Günümüz gerçekleri işte bunlar-dır. Sendika var, ama yönetimi parabalardan, Yüksek Hakem Kurulu'ndan, diktatörlüğün meclisinden medet umuyor. Sendika var, ama grev hakkımız yok. Ne yapacağız? Elimizi kolumuzu bağ-layıp Türk-İş yönetiminin yemekli toplantılarda haklarımızı kazan-masını mı bekleyeceğiz? Para-babalarının süngü zoruyla elimiz-den aldıkları hakları birgün ken-diliklerinden geri vermelerini mi

bekleyeceğiz? Ne bizim tarihimiz, ne de uluslararası işçi sınıfının tarihi birleşip savaşmadan hakla-rın kazanılabildiğini yazmıyor. Birlik içinde nasıl güçlü olduğumuzun kanıtı 1 Mayıs'ların yak-tığı ateşin bilinciyle davranma-lıyız. "İşçilerin istekleri beni ilgilendirmiyor" diyen başbakana "senin yasaların da bizi ilgil-en-dirmiyor" diye yanıt vermeliyiz. Türk-İş'in başındakilerin her "kahramanlığı" bize bir fırsat vermedir. İşte Türk-İş yönetici-lerinin "işçi kökenli" adını taktığı diktatörlük meclisi üyelerine ver-diği "İstekler raporu" var eli-mizde. Pek güzel! Haydi bunlar için, bu isteklerimizi gerçekten elde etmek için savaşa! Türk-İş'in raporunda yer alan istekler için, küçük-büyük demeden her hak için, her fabrikada masa başına oturmalı parabalaları. Yemek için, servis için, kres için, doktor için, iş güvenliği için, ücretlerimizin artırılması için arkadaşlarımızın işten atılması, tutuklanması girişimlerine karşı, her türlü haksızlığa karşı fabri-kalarda yumruğumuzu masaya vuralım. Yasaların tanımadığı öz-gür toplu sözleşme hakkımızı biz kendi gücümüzle, birliğimizle ala-lım.

ANAP'ın yüzündeki...

Başı 5. sayfada

yalarının bile yaşamın gerçekleri karşısında kısa sürede yıkılıp gittiği bu ortamda, dikta-törlüğünü sürdürmek için Anayasa'ya, Olağan-üstü Hal Yasalarına, 1 Mayıs'ta yürürlüğe giren DGM'lere güvenmiyor. Bu nedenle de ANAP eliyle sivil faşist kadroları da işe sürüyor. Apoletisiyle, apoletisiyle faşist kadrolar elbir-liğiyle faşist devleti tepeden aşağı kurulaş-tırmanın çabası içindeiler.

Dişe diş savaşım

Şimdi gerek "demokrasi"ye geçildi geçi-lecek diye yığınları beklemeye sevkeden, oyalayan burjuva muhalefet sözcülerinin, gerekse de aynı burjuva mantığını "devrimci" sözlerle ters yüz ederek "faşizm çözüyor" görüşünü yayanların şapkalarını öne koyup düşünmelerinin zamanıdır. Özal ve ANAP'nin "modern", "yeni" bir "teknokrat uzmanlar ekibi" olduğu propagandalarına kapılarak, "hele bir bekleyip bakalım" diyenler, bu maskenin ardındaki oligarşinin kanlı yüzünü artık farketmelidir. Bütün bu gelişmeleri salt ANAP'ın aldığı MHP oylarına karşılık ödediği bir fatura olarak ele almak oligarşin-in kanlı planlarını görmemek demektir. Özal "İş bitiriciliği"ni tüm gaddarlığıyla cinayetler ve katliamlar alanında da göster-meye olanak bulmadan, ANAP'ın yüzündeki maske indirilmeli, demokrasi savaşımı yüksel-tilmelidir.

Halkın güçlü bir direnişi örgütlenmeden, diş diş bir savaşım verilmenden faşist dikta-törlük yıkılmaz. TKP MK Genel Sekreteri Kutlu yoldaşın "TKP kimseye kolay bir zafer vadetmiyor. Çetin bir savaşına hazır olalım" (Atılım, 1 Nisan 1984) sözleri demokrasi isteyen herkese yol gösteriyor.

İcretli izin...

aşı 1. sayfada

1 milyon işgünü kapitalistler için almış oluyor.

Örneğin, yalnız Koç Holding işletmelerinde çalışan 26 bin işçi, 1 Mayıs Salı günü 8'er saat-ın Vehbi Koç için toplam 208 in saat fazladan çalışmış, ürettik-ri toplam üründen Koç'a on milyonlarca lira tutarında artide-er vermiş olmaktadır. Ellerine bu Salı günü verilen ücreti ise nlar, daha üç yıl öncesine adar onlarca yıldır, tek saniye almadan, sömürümeden zaten liyorlardı. Üstelik, Bu Salı günü çin verilecek ücret ki, 1980' en bu yana yaklaşık yarı yarıya zalmıştır.

"1 Mayıs'ta kızıl bayrak ta-ıtmayacağız" demağojisinin ar-ındaki gerçek iste budur.

İşçi sınıfının 1 Mayıs'ta yüz-ünik kollarla alanları doldurması, urjuvaziye korkutmadır. Ne-ten? Bu 1 Mayıs gösterileri kö-nünist işçilerin eylemi olduğu çin mi? Hayır! Bu gösterilere omünistler de, dindar emekçi-er de, CHP'li, hatta AP'li, MSP' l işçiler de katılmışlardır. Türk-Kürt, ulusal azınlıklardan, çeşitli nezheplerden işçiler, 1 Mayıs' arda 1 Mayıs alanlarında omuz omuza gelmişlerdir.

Kapitalistlerin ve gericiğin 1 Mayıs'tan duyduğu korku işte iş-çi sınıfının bu güçlü eylem birli-ğinden duyduğu korkudur.

1 Mayıs gösterilerinin "anarşi-ye" yol açtığı iftirası gerçeklerin karşısında tutunamaz. 1976, 1977 1978 1 Mayıs gösterileri neye yol açtı?

15-16 Haziran direnişinden 6 yıl sonra, 1976 yılında 1 Mayıs gösterilerine çıkan işçiler sınıfsal güçlerini bir kez daha somut ola-rak gördükleri zaman, kapitalist-lerin sömürüsünü sınırlamak için savaşıma daha kararlı atıldılar. 1976 yılında DİSK'e bağlı sendi-kaların savaşımı yüksek boyutla-ra ulaştı, ücretlerde artışlar elde edildi, en önemlisi, DGM'ler sınıfsal gücünü gören işçilerin sava-sımıyla ezildi.

1977 1 Mayıs'ı işçilerin kendilerine güven duygularını daha da pekiştirdi. Kanlı saldırıya rağmen işçiler, 1 Mayıs alanındaki devrim-ci coşkudan aldıkları güvenle, MESS'in, tekellerin ücretlere ve sosyal-ekonomik kazanımlara kar-sı başlattığı saldırıya karşı uzun süreli grevi göze aldı ve sonuçta konumlarını başarıyla savunabildi.

1978 1 Mayıs'ı, 1977'deki kanlı kırimın tüm yılınılığını yeketti, ülkede bundan sonra sert bir grev savaşımı başladı ve kapi-talistlerin saldırıları bu yıllar da adım adım göğüslenildi, yer yer geri püskürtüldü. En önemlisi, tüm ülkeyi kana boyayan faşist teröre karşı, işçiler başarıyla savaşabile-cıklarını 1 Mayıs alanlarındaki dev gösterilerin yarattığı güvenle adım adım kavrayabildiler. 1980' de büyük işçi önderlerinden Ke-mal Türkler'in öldürülmesi üzerine gerçekleştirdikleri milyonluk gös-teri ve grev hareketiyle, faşist ceteleri 12 Eylül'deki darbeyi kadar 50 gün boyunca inlerinden çıkamaz hale getirdiler.

İşçi sınıfının 1 Mayıs'ta kapi-talistlere, gericiğe korku veren gösterileri, işçi sınıfının savaşım kararlılığını arttırdığı ölçüde, öte-ki ezilen sınıfların da bir çok kaza nımlar sağlamasına olanak verdi. 1 Mayıs alanlarında işçilerin

köylülere kardeşlik, dayanışma eli-nin uzandığı o yıllarda, IMF'lerin tüm dayatmalarına karşı, hükü-metler, köylülerin ürünlerine bu-günkü gibi düşük fiyat vermeye cesaret edemiyorlardı. Memurların yaşam koşullarını bugünkü gibi dayanılmayacak duruma getirme-ye yeltenemiyorlardı. İşçi sınıfı-nın, Türk-Kürt tüm uluslardan işçilerin birliğinin yükseldiği o yıllarda, Kürt ulusuna -dilini bile yasaklayacak boyutlara ulaşan-bugünkü baskılar sürdürülemiyor-du.

İşçiler, 1 Mayıs alanlarında yal-nızca kendi ekonomik çıkarlarını dile getirmediikleri, ülkedeki tüm baskı ve zorbalıklara, adaletsiz-liklere karşı seslerini yükselttikleri için, her 1 Mayıs'tan sonra bu uğurda daha kararlı savaşçıları için, o yıllarda, faşist 141-142. maddelere dayanılarak, bugün ol-duğu gibi tüm barış yanısı, antiemperyalist, demokratik güç-ler zindanlara kolayca atılmıyo-r, böylesine amansızca işkence-den geçirilemiyordu. İşçi sınıfı 1 Mayıs günlerinde güçlerini yok-lamadan geçirip, kararlı bir sava-şla ülkenin bağımsızlığını yurtse-verce savunduğu için, Amerikancı hükümetler, parlamentodan ABD ile yapılan SIA anlaşmalarını bile geçiremez duruma düşüyorlardı.

1 Mayıs gösterilerinin tarihi, işçi sınıfının kapitalist sömürüye, hol-dinglerin vurgunculuğuna, adalet-sizliğe, antidemokratik baskılara, teröre, emperyalizme bağımlılığa, silahlanmaya karşı savaşım tari-hidir. İşçi sınıfının, her 1 Mayıs' ta daha da yükselen bu savaşları tüm ezilen, sömürülen emekçi yığınlarına cesaret aşılamış, on-ların çıkarlarından yana küçüm-senmeyecek sonuçlar doğurmuş-tur.

1 Mayıs demek, çalışan tüm in-sanlara 1 günlük ücretli izin hakkı demektir.

1 Mayıs demek, işçi sınıfının kendi güçlerini derlemesi, topar-laması, yoklamadan geçirmesi, kendine güven duyması ve tüm halkın ulusal çıkarlarından yana daha azimle savaşıması, sömürü-cülerin, zorbalara saldırılarını gö-ğüslemesi ve geri püskürtmesi demektir.

O nedenle 1 Mayıs'a konan yasak yalnız işçi sınıfına karşı değil, tüm ücretlilere, tüm yurt-severlere ve demokratlara karşı yönelmiş bir saldırdır.

1 Mayıs'ta ücretli izin ve öz-gürce gösteri hakkı için!

Madem resmi tatil değil, öy-leyse, 1 Mayıs ilk fırsatta iş ta-tili olacaktır.

Cruise roketleri...

Başı 3. sayfada

İr. Yalnız ve yalnız Amerikan hü-kümetinin kontrolünde bulunacak Amerikan roketlerinin kendi topra-klarına yerleştirilmesine yalnız-ca bazı NATO ülkeleri razı olmuştur. Roket yerleştirilmesini red-deden ülkelerin ekonomik yıkıma uğradığını duymadık.

Sizler, henüz geç olmadan der-hal harekete geçmeye çağırıyo-rum."

22 Mart günlü İtalyan "Paeza Sera" gazetesinde yayınlanan bu mektup, Cruise kanatlı roketleri-nin babası olarak bilinen Tho-mas K.Siemer adlı bir bilim ada-mına ait. Siemer bu mektupla İtalyan Cumhurbaşkanı'na ve Pa-pa'ya başvurarak, İtalya'ya, Cru-se roketlerinin yerleştirilmesine karşı çıkmalarını istiyor.

AET çelişkilerinin...

Başı 3. sayfada

Çözümünü zorlaştıran unsur şu ki, son 10 yıl içinde bütünleşme bir-kinimin önemli bir bölümü yitiril-di. Ortadan kaldırılması "Ortak Pazar"ın kuruluş amaçlarından biri ilan edilen ticaretteki koru-macılık daha da arttı. Önceleri Batı Avrupa bütünleşmesinin sim-gesi olan ortak tarım politikası, şimdi başlıca engel durumuna gel-di. Sanayileşmiş Kuzey ile tarımcı Güney arasındaki çıkar çatışma-ları ortadadır. En azından önümüz-deki yıllarda AET içindeki ekono-mik bakımdan daha zayıf ülkeler, sanayi ülkelerinden daha da geri kalacak ve tüm bütünleşme süre-cini frenlemeye devam edecektir. "Avrupacı"ların, ABD'nin ekono-mik ve politik etkisinden bağımsız bir AET yaratma hayalleri biraz daha sürecektir. Ve kuşku-suz ki, "Ortak Pazar"a egemen tröstler, "sıkı ekonomi" poli-tikalarını sürdürerek, küçük ve orta köylülüğün işletmelerini iflase sü-rüklemeye, milyonlarca işçiyi kronik işsizlik içine itmeye devam edecektir. Bu da kaçınılmazlıkla sınıf savaşımını, sosyal çalkantıla-rı sertleştirecektir. 1960'tan bu yana AET ülkelerinde çiftçi işlet-melerinin sayısı 20 milyondan 8 milyona düştü. Yalnız geçen yıl çiftçilerin reel gelirleri % 19 azaldı. Kayıtlı işsiz sayısı 13 mil-yona çıktı. Doruk toplantıları sırasında Fransa, Belçika ve Yuna-nistan'daki köylü direnişlerinin yer yer barikat savaşlarını andırır bir duruma gelmesi sosyal alan-daki barometrenin yükselişini işaretleri oldu. AET içinde karşı-lıklı ödünler olanaklı, ama köklü çözümler olanaksız görünüyor. Kapitalizmin "pazar ekonomisin-de" ekonomik çıkar uyumuna yer yoktur.

ABD, AET içindeki bunalımı kı-zırtırmak için son yıllarda yoğun çaba harcıyor. Batı Avrupa ürl-nerinin ABD pazarına girmesini önlemek için gümrük duvarlarını yükseltti. Dolara getirilen yüksek falz sistemi Batı Avrupa'dan güçlü bir pompa gibi kaynak çekiyor. ABD, B. Avrupalı bağlaşıklarını geleneksel sürüm alanlarından iti-yor. AET-ABD "tarım savaşı" ortada. Batı Avrupa'yı fiyatları fırlatmak ve ihracatı teşvik et-mekle suçlayan ABD, bizzat tarım üretimini devlet desteği ile teşvik ederek dünya pazarına Amerikan

Hakkımızı söke söke...

Başı 6. sayfada

safsatalarıyla işçi sınıfına oyna-dıkları oyunları iyi biliyoruz. On-lar da milliyetçi sendika adı al-tında sendika tekelci kurarak işçi sınıfını tekelci patronlara teslim etmişlerdi. Kaya Özdemir de utanmasa, patronlarla işçilerin

ABD yönetimi "Sovyet roket-leri Türkiye'yi tehdit ediyor" diyerek, ülkemize de bu roket-lerden yerleştirmek istiyor. Bu ay içinde Vaşington'da yapılacak NATO toplantısının gündemine bu konu da gelecek. Konunun-yabancıları olmadığı açık olan Thomas Siemer'in bu mektubu, ABD yönetiminin gerçek ama-çlarını olduğu kadar, bu roket-lerin Türkiye'ye yerleştirilmesi durumunda halkımızı bekleyen nükleer yıkım tehlikesini de, so-mut olarak ortaya koyuyor.

ürünlerinin daha da dalması yolun-dan gidiyor. Amerikan tarım ihra-catının yarısı B. Avrupa'ya güm-rüksüz giriyor. İngiltere ve FAC, AET'nin ortak tarım politikasının gözden geçirilmesini istemekle, ABD'nin "Truva atı" rolünü oynu-yor. ABD, AET'yi NATO'nun Avrupa'daki tam bir politik-eko-namik üssü yapma yolundan gider-ken, bir yandan bağlaşıklarını ekonomik bakımdan kansız bırak-mak için elden geleni yapıyor, öteyandan da savaş psikozunu tırmandırarak bağlaşıklarına ekono-mik alanın gereksinim duyduğu büyük kaynakları silahlanmaya ayırmaları için baskılarını artırı-yor. Savaş hazırlığına bu ülkeleri daha etkin çekmek için açık şantaj ve tehdide basvuruyor. Bonn, Londra ve Roma hükümet-lerinin topraklarına yeni Ameri-kan roketlerinin yerleştirilmesine izin vermeleri, bu baskıların da bir sonucudur. Japonya'nın, ABD ve AET pazarına ticari tarazunu sınırlamak üzere "gönlüllü önlem-ler" alması için, Tokyo üzerinde yoğun baskı uygulanıyor. ABD, bir yandan Japonya'nın bu sese kulak vermemesinin Amerikan-Japon ilişkilerini olumsuz etkile-yeceği yolunda tehditler yönel-tirken, öteyandan da askersel alanda şantaj uyguluyor. ABD' nin saldırgan dış politikası, asker-sel ve mali alanlarda at başı gidi-yor. ABD aynı zamanda, rekor silahlanmanın kendi bütçesinde açtığı uçurumu kapatmak, bunalı-mın altından çıkmak için bu dış politikadan alabildiğine yararlanı-yor.

Emperyalist merkezlerin içinde ve arasındaki çelişkiler artsa da onların emperyalizme bağımlı Türkiye gibi ülkelere karşı soy-gun politikasında pek fark görün-müyor. ABD baskı ve dayatma-larıyla, IMF'nin "niyet"leriyle "Ortak Pazar"ın Türkiye'nin teks-til ürünlerinin ithaline koyduğu kısıtlamalar, B.Avrupa ülkelerin-deki emekçilerimizin serbet dola-şım sorununun yokuşa sürülmesi, bunlar birlikte yol alıyor. AET' nin çelişkiler çökmez, özel-Evren ikilisinin bu sorunları çözecekleri yolundaki vaatlerini çürütüyor. "ABD yardımları" ile "köşeyi dönceklerini" öne sürerlerin ol-duğu kadar "Ortak Pazar"a avuç acıp onu "kurtuluş yolu" olarak gösterenlerin de açmazını bizzat AET'nin ve emperyalistlerarası ilişkilerin karakteri kanıtlıyor.

aynı sendikalarda örgütlenmesi gerektiğini söyleyecek.

Türk-İş yöneticileri izleyecekleri yolu şöyle açıkladılar: Türk-İş patronlara yaptığı bu birlik çağ-ırısıyla kamuoyunu kazanacak, böylece parlamentoyu etkileyerek yasaların değiştirilmesini sağlaya-cakmış. Pekli, bu yasalar hazırlanırken Türk-İş neredeydi? Bizim bildiğimiz Türk-İş Genel Sekreteri bu yasalar hazırlanırken Sosyal Güvenlik Bakanıydı. Bir Türk-İş yöneticisi olarak bu gerici yasa-ları imzalarken aklı neredeydi? O zamanlar dut yemiş bülbül gibi susan Türk-İş yönetimi şimdi kamuoyunu nasıl oluşturduracak?

Biz emekçiler sendikal hak ve özgürlüklerimizi tekrar kazanmak için Türk-İş yönetiminden medet ummuyoruz. Türkiye işçi sınıfı haklarını söke söke almasını bilir. Savaşımı birlik ve dayanışma içinde yükseltelim.

Zindandakiler kimlerdir? Ne istediler? Neden işkence altındalar?

BİR ÖRNEK: TKP DAVALARINDA YARGILANANLARIN KONUŞMALARI

Gerçek ücretlerin aralıksız geriletildiği, taban fiyatlarının üreticiye darbe üstüne darbe vurduğu, ardarda zamların açıklandığı, ekonominin ulusal temellerinin emperyalizme kurban verildiği, her türlü demokratik hakkın gaspedildiği ülkemizde, yerel seçimler sonrasında Evren-Özal ikilisi politik af istemini hasır altı etme girişimlerini yoğunlaştırdı. Bir yandan cezaevlerindeki ayyuka çıkan işkence ve cinayetleri "komisyona havale" etmiş görünerek Batı Avrupa kamuoyuna şirin gözükme, ülke çapında yoğunlaşan tepkileri söndürmeye çalışıyorlar. Öte yandan da politik af çıkartılmasını "sakıncalı" bulduklarını, zindandakilerin ise "dış kaynaklı teröristler" oldukları yalanlarını yaygınlaştırıyorlar.

Zindandakiler, kimlerdir? Her işçi, her köylü, her yurtsever ve demokrat, bu soruyu sormalı, yanıtını ise Evren'in, Özal'ın sözlerine bakarak değil, gözlerini zindandakilere çevirerek aramalıdır. Örneğin, birçok TKP davasından herhangi birinin tutanakları, gelişigüzel karıştırıldığında bile şöyle açıklamalar sık sık görülebilir: "Ben Renault'da işçiyim ve DİSK'e bağlı, DİSK'in en dinamik, demokrat, işçi haklarını savunan, sarı sendikacılıkla hiçbir ilişkisi bulunmayan Maden-İş sendikasına üyeyim. Kendim montaj sanayine çalışıyorum, bunun yerine ağır sanayiye yönelik, fabrika üreten, yatırım mallarını üreten sanayi ile işe başlanmasını savundum. Çıkar çevrelerinin işçi sınıfını kamuoyunda küçük düşürmek için ve pahalılığın sorumluluğunu işçilerin üzerine yıkmak için, maliyetlerdeki yüksekliği işçi sınıfının ücretiyle ilgili göstermelerine karşı çıktım. Kamuoyunda bir işçi 30 bin lira net aylık alıyor dendiğinde, ben 4200 lira alıyordum..." (Ali Zekeriya Çölok).

"Ben işçiye 3200 lira gibi küçük para ödenmesine karşı çıktım. Bu miktarda bir işçinin, eşinin ve çocuklarının idame-i hayatı ettirmesine olanak yoktur. Bulduğum işyeri kimyasal elyaf üreten bir yer olup çalıştırılan işçiler her türlü iş emniyetinden yoksun koşullarda çalıştırılmaktadır... Ayrıca patronların 24 milyar liraya varan sigorta primlerini ödemelerine karşı çıktım. Bu miktarlarla yeni işyerleri açılacağı gibi, sosyal hizmetler de götürülmesi mümkündür... İşyerimde, iş kazasına uğrayıp da hastaneye götürülürken kucağımda ölen işçileri gördüm. Bütününü ile bu koşullara karşıyım... (Bülent Yalçın).

"Marmara bölgesi köylüleri ile dayanışma derneği yönetim kurulu üyesiyim. Kendim köylü olduğum için köylülerin yıllardır çözülmemeyen tarım sorunları, pazarlama sorunları, üretim sorunları vardı. Ve bunların iyileştirilmesi için hizmet vermeye çalışıyordum." (Hasan Öztürk).

"Ben maden mühendisi olarak çalışıyordum. Petrol pazarlayan çok uluslu şirketler zorla petrol tüketimini yükseltmiş, karayolu taşımacılığına ağırlık verdirerek memleketimin büyük masraflara itilmesine ve petrol ithali-ne neden olmuşlardır. Burada bahsettiğim çokuluslu şirketlerin dolaysız etkinliği çok değildir, bunları Türkiye'deki ortakları ile gerçekleştirdikleri düşüncesindeyim. Bu kişiliğim hedef alınarak gözetim altına alındım." (Mehmet Yapalak).

"Ben Bursa İGD yönetim kurulu üyeliği yaptım. Burada, daha evvel İGD mensubu olarak TCK'nun faşist İtalya'dan aldığı 141 ve 142. maddelere karşı olduğum için, bunların yasalardan çıkartılmasının gerektiğine inandığım için yargılanmaktayım. Kişinin, inancından dolayı yargılanması mümkün değildir." (Kenan Tığlı).

"Ben son olarak Zonguldak Maden Ocaklarında 400-500 metre kadar derinlikte yeraltı işçiliği yapıyordum. Burada, sabahleyin iş taksiminden sonra çok büyük haksızlıklar olmaktadır. Ben bu haksızlıklara karşı çıktım. İşçiliğe cangüvenliği sağlansın istedim. Bu karşı çıkışlarım nedeni ile yolum kesildi, saldırıya uğradım." (Şemsettin Hamza Çebi).

"Ben Bursa İKD başkanlığı yaptım. Derneğin amaçları, kadınların çağdaş seviyeye getirilmesi, hak ve özgürlüklerinin korunmasıdır. İş yerinde çalışan kadınlar için hali hazır iş kanunlarında yer alan açık-seçik hükümlerin uygulamaya konulmasına ara-

cılık ettim. Örneğin bu kanunlara göre 150 işçi çalıştıran yerde emzirme odası, 300 işçi çalıştıran yerde kreş açılması olduğu halde, bu yerler denetlenmemektedir. Bu çabalarımız sonucu işçilerin de bizi desteklemeleri suretiyle Sıfış ve Santral Dikış fabrikalarında bu hususları gerçekleştirdik." (Fatma Gazlı).

"Ben, 6 yıldan beri, öğretmenlerin kanuni demokratik haklarının savunmasını yapan TÖB-DER'in 20 bin üyesinden biriyim. Ben emperyalist güçlerin ülkeyi paylaşmasına, silahlanmanın devlet siyaseti haline dönüştürülmesine karşıyım. Faşizme, yüzlerce yurtseveri öldüren faşist odaklara karşıyım." (Necati Turgut).

İşte zindanda tutulmak istenenlerden birkaç örnek. Bunlar TKP Gölcük davasında yapılmış açıklamalar. İşçi sınıfının, köylülerin çıkarlarını savundukları için, gençlerin, kadınların, öğretmenlerin sorunlarına sahip çıktıkları için, barış, demokrasi yanlısı ve yurtsever oldukları için yargılanan ve zindanlara atılan 62 bin 92 politik tutukludan, 103'er gün, 92'er gün, 90'ar gün, 79'ar gün, 57'er gün aralıksız işkenceden geçirilmişlerden bazıları. Hergün faşist rejime karşı, yaşamak için, ölümlerle burun buruna direnenlerden birkaçı. Hepsi de içimizden birisi.

Militarist generaller, Özal'lar istedikleri kadar bu insanları "dış kaynaklı teröristler" gibi göstermeye yetensinler, genel politik af isteminin, ücretine zam isteyen, sendikalar hak isteyen, çalışma koşullarının iyileştirilmesini isteyen işçinin, ürününün yok pahasına iç edilmesine karşı çıkan köylünün, ulusal ekonominin emperyalizme kurban edilmesine karşı çıkan yurtseverin, Türkiye topraklarına Amerikan ölüm roketlerinin yerleştirilmesini durdurmak isteyen barışseverin ellerinde yükselmesini önleyemeyeceklerdir.

Zindandakiler bizden daha fazla çaba harcamamızı bekliyorlar

T.E. - Ankara

8 Mart perşembe günü TKP Davasının görüldüğü Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinin duruşma salonu çok kalabalıktı. Dev-Yol ve diğer davalardaki sanıkların yakınları da gelmişti.

Savunmalara devam edildi. TKP üyesi olmakla "suçlanan" sanıklar, tekellerin sömür-

süne, faşist baskı ve zorbalıklara karşı çıktılar, barışı savundular. Tutukluların görüşleri, duruşma sırasında cezaevi üzerine anlattıkları, herkesin tepkisine neden oldu.

Duruşmadan sonra 40 kişilik bir grup önce ANAP Genel Merkezi'ne gitti. Burada ANAP Genel Sekreteri ve Karşılıkçısı olduğunu söyleyen bir kişiyle görüştü. Daha sonra HP Genel Merkezi'ne gittiler. Yetkililerden kimse kalmamıştı. Daha önce görüşülmüş olan bir kadın milletvekiline telefon ettiler. Milletvekili telefonda "Onlar da biraz yaramazlık yapıyorlarmış canım, bir askerin kolu kırılmış" dedi. Bunun üzerine yaşlı bir ana telefonu eline aldı ve "Öyle bir şey olduğunu hiç sanmıyorum. Suçlarını bastırarak için yayıyorlar böyle şeyleri. Olmuş olsa bile bir askerin kolu için 500 insan fedâ mı olsun?" dedi.

14 Mart Salı günü duruşmaya izleyici olarak üç Aiman Avukat da gelmişti. Bir grup tutuklu yakını duruşma sonunu beklemekten 4. Kolordu'ya gitti. 4. Kolordu Adli Müşaviri heyetten iki kişi ile görüşmeyi kabul etti. Uzunca bir bekleyişten sonra 3 kişilik bir heyet daha istedi. Adli Müşavir zaman geçirmek ve tutuklu yakınlarını başka yerlere gidip girişimlerde bulunmasını engellemek için sözü uzattıkça uzatmış. Gülhane Askeri Hastahanesi'nden en uzman doktorların getirildiğini, bunların direnişçilerin başında olduğunu, durumu kötüleşen olursa hemen serum takacaklarını söylemiş. "Sağcı" tutukluların ayrı koşullara alındığını da sözlerine eklemiş.

Ne ki, daha o günkü duruşmada sanıklar içerde yapılan baskıları anlatmış, faşistleri kastederek "8 kişiyi nasıl öldürdüklerini zevkle anlatan kişilerle bir arada kalıyoruz. Bunlar Arkası 8. sayfada

İNSANLIK ADINA

B.GÜNER

Amerikan Temsilciler Meclisi üyesi 52 parlamenter, Türkiye Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'in ve tüm hükümlü üyelerin salıverilmesi için bir mektupla Evren'e ve Özal'a başvurudular. Mektupta, Dikerdem'in, Apaydın'ın sağlık durumları ile ilgili endişeler dile getiriliyor, Yargıtaya başvuruların formalitelerle uzatıldığına dikkat çekiliyor ve bu davada mahkum edilenlerin tümünün insanlık adına salıverilmesi isteniyor.

Bilindiği gibi Barış Derneği üyelerine yönelik davanın gerekçeli kararında, yalnız sekiz yıl hapse mahkum edilen barış savunucuları değil, bu davanın açılmasına, yürütülmesine karşı çıkanlar, yargılanmanın durdurulması ve Barış Derneği yöneticilerinin salıverilmesi istemini yükseltenler, herkes, "Sovyetler Birliği hesabına çalışmak"la suçlanmış ve barışı savunmak, Türkiye'nin olduğu gibi tüm NATO ülkelerinin güvenliğini tehdit etmek gibi gösterilmişti. Mahkumiyet kararı böylesi ucuz gerekçelerle savunulmaya çalışılmıştı.

Şimdi faşizmin yargıclarının, ülkemizin Amerikan savaş planlarının kurbanı olması için savaşım veren barışseverleri zindan-

TKP'nin Sesi'ne kulak ver! Dinle, dinlet!

Hergün saat 5'de 25 m, 11820kHz;
saat 7,9,11, 13,17, 19'da 31m, 9585
kHz; saat 21,23,01'de 49m,6200kHz;
Pazar günleri bunlara ek olarak
saat 15'de 31 m,9585kHz.